УДАН ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

47-дохи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

уряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

2168) | 1969 оной ноябрийн 13, четверг | Сэн 2 мүнгэн

В. И. ЛЕНИНЭЙ ОЙДО — ГАБШАГАЙ АЖАЛ!

ҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭ

бан жэлэй дүрбэдэхи жэлые ажалай амжалтаар ин багшын мүндэлһөөр 100 жэлэй алдарта ойе ээгөөр угтаха гэһэн социалис уялгануудаа Сэ… Ноёхоной колхознигууд үнэн сэхээр бэелүүл-

…ай продуктнуудые абалгаар 10 һарын түсэб …гэдээ. Үхэршэн Дамби Гомбоев, хонишод Жам… Доржи Сымпилов, һаалишад Нина Будаева, Хан…, механизатор Бавасан Тулоснов болон бусад ту… онсо шалгаржа, олондо жэшээ харуулна.

…, мал адуулагша Дамби Гомбоев байгша оной ап… 130 хашараг, буруунуудые тушаажа абаад, сентябрь …тор харууһалжа шахан таргалуулаа. Энэ үе соо … сүүдхэ бүридэ дунда зэргээр 1000 — 1100 …нүүрээ дээшэлүүлһэн байха юм. Мүн һаалишад …ева, Дарима Цынгунова, Лида Дылыкова гэгшэд …иалис уялгануудые эрхим һайнаар бэелүүлжэ

С. БИЛИКТУЕВ,
XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

ҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР

… мяха-консервын коллектив В. И. Ле… 100 жэлэй ойн …рэтэй солотойгоор … дээшэлүүлэгдэһэн … абаһан юм. Эдэ… бурингөө даа… үлүүлэн дүүргэжэ, …

…лай консервын за… байгша оной гур… түсэбһөө гадуур … баанха консервэ үйлэдбэрилэн гаргажа, комбинат соогоо эрхимлэбэ. Эдэнэр дүрбэн жэлэй даабариһаа гадуур 30 вагон продукци үйлэдбэрилэн гаргажа, ороной олохон областьнуудта эльгээбэ. Консервын заводто түрүү хүдэлмэришэд олон юм. Эдэнэй оролдолгоор лэ амжалта түйлагдана.

Һаяшаг түрүү хүдэлмэришэд Лидия Глухова, Зоя Гудинова, Иван Убоженко гэгшэдтэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Ажалдаа шалгарһан түрүү ажалшад һайн шанартай продукци бури ехээр үйлэдбэрилхэ зорилго урдаа табиихай.

Г. ХАРЧЕНКО.

…ИН

…ын совхозой нэгэ… гүүртын һаали… гурэндэ тушааха … октябрь һарын … Хориингоо аймаг …да гараа бэлэй. …нда дэлгэрһэн со… коммунистка …синова түрүүлжэ, … бури июль һара… байна. Капитолина … ажалдаа эрилтэ ехэ…, гүүртынгээ … бултанай хэрэгтэй … ябадаг байһандань … хүндэлдэг. Түрүү … жэлэй арбан һара …ниһөө 2000 гаран … Жэлэй дүүрэтэр … үшөө 250—300 … хараалантай.

…шад ажалайнгаа … В. И. Ленинэй тү… ойдо зорюулна.
Г. МИХАЙЛОВ.

Улаан-Үдын шэлэй заводой коллектив байгша оной арбан һарын түсэб урагшатайгаар дүүргэә. Эндэ ажалаараа алдаршаһан түрүү хүдэлмэришэд олон юм. Тэдэнэй тоодо залуу хүдэлмэришэн Анатолий Танков оролсодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой түрүү хүдэлмэришэн Анатолий Танков.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ТАБА МЯНГАТАН ОЛОШОРҺООР

Ажалайнгаа хэрэгээр һарадаа хоёр-гурба дахин институдайнгаа һуралсал-үйлэдбэрилгын ажахы ошохо саг болодог. Эндэ ерэхэ бүреэ малшадай шэн зоригто ажалаар баясаад бусадагби. Ажалшадай һанаа сэдьхэлдэ эгээл хүндэтэйгөөр һанагдадаг багша Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэдэнэй оролдосо ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байһаниинь эли тодоор харагдадаг.

Ажахын Центральна фермын улаан булан соохи һаалишадай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд энээнине гэршэлнэ. Недели бүхэндэ малшадай дунда болодог политинформаци дээрэшье энээн тухай хөөрэлдөөн гарадаг.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан түс ажахын һаалишад амжалта ехэтэйгээр ажаллана. Бүхы орон доторхи һуралсал-үйлэдбэрилгын ажахынуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй хахад жэлэй дүнгөөр манай ажахы түрүү һуури эзэлжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1100 килограмм һү һаахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааһан түс ажахынхид үбэлжэлгынишье үедэ һара соо үнеэн бүриһөө дүрбэн зуугаад килограмм һү һаана. Хоёр жэлэй саада тээ эндэхи хоёр һаалишан 5 мянган литр һү үнеэн бүриһөө һаадаг байгаа һаа, 5 мянгатанай тоо мүнөө жэлдэ 20-до хүрэхөөр хараалагдана. Агууехэ Октябриин 52 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтаһан һаалишад эндэхи һү һаалиин гүүртэ бүхэндэ олон. Октябрь соо түс тустаа үнеэн бүриһөө 450 литр һү һааһан Центральна болон Гүрэльбын гүүртын малшад эдэнэрэй тоодо ороно.

М. БАИНОВ,
Буряадай хүдөө ажахын институдай лаборант.

Дунда зэргын бэетэй, хоолые хараһан хурса хара нюдэтэй, жаргалта улаахан шарайтай, Социалис Ажалай Геройн алтан медаль, Ленинэй орден энгэртээ зүүһэн душэ гарамгай наһанай эхэнэр республикын колхознигуудай конференциин президиумдэ

БААТАРАЙ БАЯР

һуугаа һэн. Юрөөгэй энэ суута һаалишан Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездын делегадаар һунгагдаа.

Үнинэй таниха, ажалладаг фермэдэнь оло дахин ябаһан хадаа, Пыльжит Бальчиновнатай уулзажа хөөрэлдэһэн, энэ ехэ этигэл хайрада хүртөөд байхадаа, юун тухай бодожо байһыень мэдэхые хүсэһэн байнаб. Хараха янзадашье, тэрэнэй һанаа сэдьхэл баяраар халинхай, юрын малшан хүниие нигэжэ хүндэлдэгтэнь түрэл партидаа, Совет засаг түрэдөө гүнзэгы баясхалан хүргэжэ байһаниинь мэдэгдэнэ.

— Колхознигуудай бүхэсоюзна съездэдэ ошохо болоһондоо угаа ехэ баяртайб. Һүүлэй хорёод жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ ябанаб. Урдань трактористаар хүдэлһэн хүм. Мүнөө багша Ленинэйнгээ ойдо ажалай бэлэг бариха гэжэ оролдоноб, — гээд, дарууханаар мэдүүлбэ.

Ажалша бэрхэ хүнүүд нигэжэл өөр тухайгаа олон юумэ хэлэжэ үгэдэггүй, үшөөл ехэ юумэ хэхэ хүсэлтэй ябадаг. Зүгөөр тэдэнэрые нютагайнь зон, хамта ажалладаг нүхэдынь һайса мэдэдэг, хүндэлдэг байха юм.

Пыльжит Жалсанова тухай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшад, хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө һаатнай, булта̄л «ажалша баатар эхэнэр» гэһэн сэгнэлтэ үгэхэ. Пыльжит һаалишанай хэһэн ажалые хаража үзэбэл, хүн бүхэнэй омогорхохоор, атаархахаар.

* * *

Шэрүүн шанга дайнай үе һэн. Гурбан аханарынь сэрэгэй албанда мордонхой. Эхэтээ, дүү басагантаяа үлэһэн арбан найматай Пыльжит колхозойнгоо хүдэлмэридэ хойшоо харангүй хүдэлжэ ороо.

Эгээл энээхэн сагта хүдөөгэй басагадые, комсомолшуудые механизаторай курсда эльгээжэ байгаа. Иимэ хуби заяан Пыльжит басаганда тудаһан.

Һургуули һударта ехэ һураагүй, арбан хоёртойһоо ажал хэжэ захалһан Пыльжидтэ курсда һураханьюунһээшье бэрхэтэй байшоо. Теэд һүбэлгэн, оролдосотой энэ басаган Сэлэн-Дүүмын МТС-тэ хахад жэл соо һураад, трактористаар хүдэлхэ эрхэтэй боложо, түрэл колхоздоо бусаа бэлэй.

Тэрэ гэһээр халуунине халуун гэнгүй, хүйтэнине хүйтэн гэнгүй, хабарһаа орой намар болотор хээрэ газаа хүдэлжэ, полевой станаар гэр хэжэ ябаһан. Баярлахашье, бахардахашье ушар үзэгдөө.

Хуушан колёсно трактор заримдаа ябад гэвд лэ унтаршаха, эбдэршэхэ. Тэрэнээ хүдэлгэхэ гэжэ аһан шадалаараа эрьюулхэш. Бүхэли үдэртөө носолдоод, юушье болгонгүй һалахаш. Одоо тиихэдээл:

…Заводилнам, заводилнам
трактораа,
Заводилхын урмагүй трактор
юм.
Захюулнам, захюулнам
механигаа
Захюулхын урмагүй механик
юм…—

гэһэн шог дуу дуулаха баатай болохош.

Хажуугаарнь эдихэ, ууха юумэн дуталдаха. Олон ушарта кукурузын гурилаар халааһан аарса уугаад үнгэрхэ саг байгаа гэхэ мэтээр Пыльжидэй досоо дайнай тэрэ хатуу үе һанагдадаг.

Тэрэшье тэрэ. Амиды мэндэ ябаад, бэрхэшээлнүүдые дабан гараха гээшэ жаргал. Иимэ хүндэ хүшэр үе хүниие улам зоригтой болгодог гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Иимэ бэрхэшээлнүүд залуу трактористые заашье сошордоогоогүй.

Дайнай аюул гээшые гүлмэрхэн иимэ гашуудалда, аюулда хүртөөгүй айл үгы тооной байгаа.

Мүнөө өөрынгөө гурбан хүбүүн, хоёр басагаяа хаража ябахадаа, тэрэ гашуудалаа үни мартачхай. Эжыньшье эдэ зээнэртээ һамааржа, эльгэ дүүрэн ажаһуудаг.

— Үхибүүдни булта һургуулида һурана. Дабацырен хүбүүмни энэ жэл Эрхүүгэй университедтэ ороо, — гэжэ Пыльжит Бальчиновна баяртайгаар мэдүүлбэ.

Баярланшьегүй яахаб даа. Амарха сүлөөгүй ажаллажа ябаад, эдэ хүүгэдые хүл дээрэнь гаргаха гээшэ тиимэ бараг хэрэг бэшэ ха юм.

* * *

Пыльжит долоон жэл хүдэлһэнэйнгөө һүүлээр булад хүлэгһөө хахасажа, һаалиин фермэдэ ажаллахаяа ороһон юм. Тиихэдээ тэрэ хүнгэн хүдэлмэри бэдэрээгүй.

— Дамба, колхоздомнай һаалишад дуталдана гэжэ мэдэнэ ха юмши даа. Һамгыешни һаалишан болгохо гэжэ хэлсээд байнабди, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэртэнь хандаа һэн.

— Өөртэйнь лэ хөөрэлдэгты. Намда хамаагүй, — гэжэ тэрэ харюусаа.

Пыльжит Бальчиновна шэнэ колхоздо ерэһэн, хойноһоо таталяагүй хадаа артелиин хүтэлбэрилэгшэдэй дурадхалһаа арсаагүй. Тиигэжэ эгсэ хорин жэлэй урда тээ һаалишанаар хүдэлжэ захалһан намтартай.

Тэрэ үедэ һаалишанай хэхэ ажал мундахагүй. Үүлтэртэ үнеэдээ үдэртөө гурба дахин һаахаһаа гадна, малайнгаа байра сэбэрлэхэ, үбһэ тэжээлээ өөһэдөө зөөжэ асараад, хотон уруугаа шэрэхэ. Зундаа үбһэ хуряалгада, намартаа зелёнко суглуулгада ябалсаха. Эдэ бүгэдэ Пыльжит һаалишаниие айлгаагүй. Трактористаар ажаллажа, «халуун шулуу долёоһон» хадаа уялгата ажалаа жэншэдгүй хэзэд лэ ябаа. Зүгөөр мал харуу һалха, үнеэ һааха дүршэл шадабари багатай байһан дээрэһээ фермынгээ бэрхэшүүлһээ жэшээ абаха, ойлгоогүй юумэеэ һураха, зоотехнигүүдтэй зүбшэхэ хэрэг гаргаша һэн.

— Намда Долгоржап Цырендоржиева ехэ туһа хүргөө юм. Тэрээнһээл дутангүй ажаллаха, гэжэ оролдогшо һэм, — гэжэ Пыльжит Бальчиновна мүнөөшье хэлэдэг.

Жэлэй дүрбэн сагта, үдэр бүхэндэ үүрэй толонтой урилдажа бодоод, үнеэдээ һаажа, эдеэлүүлжэ, уһалжа, хото хорёогоо сэбэрлэжэ дүүргээд, гэртээ ерэжэ, сайлаһаар лэ газаахи, гэртэхеэ хэхэ. Эхэнэр хүнэй гэртэхи ажал дууһаха бэшэ даа.

Он жэлэй ошохо бури оншо нэмэжэ, уданшьегүй колхозой, аймагай түрүү һаалишадай тоодо ороһон. Фермэдэ дүрбэхэн жэл хүдэлөөд байхадаа, даадаг үнеэн бүриһөө жэл соо дүрбэ мянга гаран литр һү һааһан юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо дүрбэ мянгатанай тооһоо гараагүй.

Жэл бури колхозой, аймагай зүгһөө шагналда хүртэхэ. Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадажа, алтан медаль үбсүүндээ яларуулаа.

* * *

Арбан жэлэй урда тээ, нажарай нэгэ сэлмэг үглөөгүүр Пыльжидэй үнеэдээ һаажа дүүргээгүй байтар, колхозой хүтэлбэрилэгшэд ерэжэ, ой ухаанда багтахаар бэшэ ехэ баяр асараа бэлэй.

— Пыльжит, шамаяа амаршалнабди. Герой болоош. Указ радиогоор дамжуулаа, — гэһэн үгэнүүдые дуулахадаа, һаалишан гэнтэ бахардажа, юушье хэлэхэ аргагүй, «һайн даа, һайн даа» гэжэ дуугараа һэн.

Уданшьегүй үбсүүндээ Социалис Ажалай Геройн алтан медаль, Ленинэй орден зүүхэдээ, одоошье уяржа, улад зондоо, түрэл партидаа, Совет засаг түрэдөө баясхалан хүргэжэ, хамтын хэрэгэй түлөө бүхы хүсэ шадалаараа оролдохо байһанаа мэдүүлээ.

Баатар ажалша энэ эхэнэрэй хэлэһэн үгэ хнидэ үлэдэггүй. Һүүлэй арбан зургаан жэлэй туршада тэрэ аймагайнгаа, республикынгаа эрхим һаалишадай тоодо ябана. Ажалай баатарай алдар солодо хүртэхэ жэлдээ тэрэ үнеэн бүриһөө 4800 литр һү һаажа абаһан байгаа.

Суута һаалишан өөрынгөө хуби заяае түрэл партитаяа холбонхой. Табан жэлэй урда тээ Коммунис партиин гэшүүн болоһон юм.

Номгон даруу зантай энэ һаалишан хэды ехэ магтаал хайрада хүртэхэдөө, бэеэ дээгүүр үргэхэ, ехээрлэхэ гү, али бардамлаха заншалгүй. Гэр бүлэдөөшье үлүү зан гаргадаггүй. Хани нүхэрэйнгөө үбшэлжэ, харалган болоошье һаань, урдынхяараа энэрхы зөөлэнөөр хандажа, үри бэеэ хамта үргэжэ һуудаг.

— Пыльжит Дамба хоёрой үхибүүд булта ажалша бэрхэнүүд, — гэжэ нютагайнь зон хэлсэдэг.

Үнэхөөрөө тиимэ. Эрхүүдэ һуража байһан ехэ хүбүүниинь хара багаһаа эхэеэ дахажа, үнеэдыень һаалсадаг, иишэ тиишэ ошоходонь, эхынгээ орондо үлэдэг һэн. Мүнөө юһэдэхи класста һуража байһан Лубсанцырен хүбүүниинь мүн лэ ахаһаа дутуугүй, эхынгээ суглаа хуралда ошоходонь, үнеэдыень жэншэдгүй харууһалаад, һаагаад байдаг.

— Зундаа үхибүүднай колхоздоо булта ажалладаг, — гэжэ Пыльжит сэдьхэл ханангяар хэлээ һэн. «Эрхые һуранхаар, бэрхые һура» гэжэ эхэ, эсэгынгээ хэлэдэгые тэрэ һанажа, өөһэдынгөөшье үхибүүдые ажалда дуратайгаар һургана бшуу.

Иимэл ажалша бэрхэ хүнүүдэй хүсөөр артелиин зөөри арьбажажа, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз республикынгаа түрүү ажахынуудай нэгэниинь болонхой. Колхозой центр — Ташар тосхон тангидашагүй хүбилаа, хото городойхиһоо дутуугүй болоожо байнхай. Эдэ бүгэдые харахадаа суута һаалишанай досоо наран гарадаг, үшөөл һайнаар хүдэлхөөр хүсэ нэмэдэг.

Колхозой Жэшээтэ шэнэ Устав баталан абаха ехэ хуралда хабаадажа, Эхэ оронойнгоо суута хүнүүдээр золгохо, зэргэлжэ һууха эрхэ олоһон жиирэй буряад энэ эхэнэртэ бури ехэ амжалта хүсөөд, үни удаан жэлдэ жаргажа һууххыень юрөөел.

Б. ГЫЛЫКОВ.
Сэлэнгын аймаг.

… ХҮБҮҮН ХОЁР — МЕХАНИЗАТОРНУУД

… Улаан Одоной хоёр … алхална. Урда… хүбүүн угтажа

…шеевич, трактор… Хайшан гэхэ… олоожо ядаад …, — гээд тэрэ хан…

…!..

…евич трактораай …рыень шалгажа … нэгэ деталь … Тэрэнээ «мас…, заһуулаад … механизаторта

…һан соогоо хэды …ралдаһан байгаа … жэлдэ таһалга… …ораар хүдэлжэ … соо бүхы түхэлэй … Комбайнуудай … табан хургандаал … Анхан тэрэ… механизатор бо… хөөрэлдэхэдэ, нү… холо үнгэрһэн са… …уулна.

… гээшэ һэн ха. … һэм. Колхоздоо … трактораай аса… …шониинь болоһон хүм. Дүрбэн жэл хүдэлөөд байхадамни, дайн эхилшоо бэлэй, — гэнэ.

Данзан Аюшеевич түрүүшын жэлһээ колхоздоо эдэбхитэйгээр ажаллаа. Газар хахалалгада, таряа хуряалгада үдэр һүниие мэдэнгүй хүдэлөө ха юм. Залуу шииираг ябахадаа, эсэхэ сусахаяашье мэдэдэггүй байгаа бшуу. Тиигээд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсажа, хоёр орденоор, хэдэн олон медальнуудаар шагнагдаа. Хожомынь япон булимтарагшадай бута сохигдожо, дайнай дүүрэһэнэй һүүлдэ сэрэгэй албанһаа табигдаад, нүхэр Фролов түрэл «Сибиряк» колхоздоо (тиихэдэ «Красный пахарь» колхоз байһан) бусаа.

Һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө тэрэ 1954 ондо оронойнгоо ниислэл Москва зорижо, Арадай ажахын түйлалтые харуулдаг выставкэдэ хабаадаа. Түнхэнэйнгөө аймаг дотор шалгаржа, республикынгаа выставкэдэ олон жэлдэ хабаадаһан намтартай. Мүнөө Данзан Аюшеевич 1966 онһоо хойшо «Восточные Саяны» колхоздо трактористаар хүдэлнэ. «МТЗ-5» трактор жолоододог.

Иигэжэ ажаллажа байхадаа, Коммунис партиингаа зэргэдэ жагсажа, коммунистын нэрэ хүндые арюун наринаар сахижа, партийна организациингаа найдабариие үнэн зүрхэнһөө бэелүүлжэ байдаг. Данзан Аюшеевич өөрынгөө даадаг ажалда эрхимээр хандадаг. Энэ жэл хабарай тарилгада, таряа хуряалгада шалгараа. Хуряалгын дүүрэхэтэй сасуу трактортаа түсгаар түхеэрэлгэ тодхожо, поли дээрэхи һолоомо һурилэлсөөд, намарай паар хахалалгада ябалсаа һэн.

Хуушанай механизатор Данзан Аюшеевичэй ехэ хүбүүн Владимирынь үнгэрэгшэ жэлдэ Толтойн дунда һургуули дүүргээд, колхоздоо ажаллахаяа үлөө һэн. Тэрээндэ шэнэ «МТЗ-50» түхэлэй трактор даалгагдаа. Залуу механизатор кукуруза хуряалгада хабаадалсажа, ниитынгээ малда шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэлсээ. Владимир мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тулада техническэ кружогто хабаадалсана. Бури һургуулида һураха үедөө дархалдаг байһан. Тэрэнэй уралан бүтээһэн детальнууд республикын выставкэдэ табигдажа, эрхимдэ тоологдоһон.

Эсэгынгээ наһаараа механизатор ябахада, ажалдань дурлажа, Владимир өөрынгөө һайн дураар колхоздоо механизатор болоо бшуу. Тэрэ хоёр жэлэй туршада хүдэлөөд, хүдөө ажахын институдта һуража, инженер мэргэжэлтэй болохо хүсэлтэй юм.

Иимэл даа, эсэгэ хүбүүн хоёрой ажал.

Б. БИРБАЕВ.

…И ХАЙУУНААР ҮДЭШЭБЭ

…рховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын …орондо айлшалан ерэһэн Суданай Демократическа Рес…ционно соведэй Түрүүлэгшэ, Премьер-Министр, Зэбсэг…ахамад командалагша, генерал-майор Джафар Мохаммед …москвагайхид ноябриин 11-дэ Эхэ орондонь хани халуу… …жафар Мохаммед эль-Нимейри, тэрээнтэй суг ерэлсэһэн … ажал ябуулагшад Эхэ ороноо бусаха замдаа баатар хо… …үрэхэ юм.

(ТАСС).

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

КРЫМЭЙ ЛЕНИНИАНА

Ленинэй олон зохёолнууд сооһоо Крымдэ сэхэ хабаатай 329 зохёол, элидхэл, статьянууд болон бусадшье документнүүд олдоһон байна. Эдэнь мүнөө «Ленинтэй алхамаа жэгдэлэн» гэжэ ном болгогдоо.

«Ленин манай зам заагаа» гэһэн суглуулбари мүн лэ хэблэлдэ бэлдэгдээд байна. Революциин урда тээ В. И. Ленинэй Крымтэй холбоотой байһан тухай, захянуудайнь бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһан тухай, Совет засагай жэлнүүдтэ энэ хахад арал дээрэ болоһон гайхамшаг хубилалтанууд тухай хөөрэһэн статьянууд, очеркнууд суглуулбарида ороо.

«Ульяновтан Крымдэ» гэжэ гаршаглагдаһан очерк В. И. Ленинэй эхэ ба бүлынь бусад гэшүүдэй Хара далай шадар ошодог байһантайнь холбоотой газарнууд тухай хөөрэхэ байна.

(АПН).

ВОЖДЬ ТУХАЙ ПОЭМЭ АДЫГЕЙ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭН ГАРГАГДАБА

Майкоп хотын хэблэл Владимир Маяковскиин «Владимир Ильич Ленин» гэжэ поэмые адыгей хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба. Адыгейн совет поэзиин эхи табигшадай нэгэн Мурат Паранук энэ поэмые оршуулаа. Маяковскиин суурята, гоё һайхан мүрнүүдые поэт-оршуулагша түрэл хэлэн дээрээ уран гоёор дамжуулжа шадаа.

(АПН).

ЛЕНИНЭЙ БИШЫХАН ПОРТРЕТ УЛЬЯНОВСКДА БЭЛЭГЛЭГДЭБЭ

Эди шэдитэ гараар бүтээгдэһэн Владимир Ильич Ленинэй тон бишыхан портредые Ереванай мэдээжэ миниатюрист Эдуард Казарян Ульяновск хотын Гэр-музейдэ бэлэг болгон дамжуулба.

Түс портредынь микроскопой туһаламжаар манна крупагай дүрбэнэй нэгэ хуби дээрэ һиилэгдэһэн байна. Үнэтэ шулуугаар бүтээгдэһэн табюур дээрэнь линзэтэй багахан камера тодхогдоо. Тэрэ камерын урда портрет — бүтээлынь табигданхай.

Ильичтэ зорюулһан бүтээлээ уран зурааша хэдэн һарын туршада соо урлажа дүүргээ. «Энэ бэлэгымни үнэн зүрхэнһөө тогтоон абыт, — гэжэ Казарян В. И. Ленинэй нютагайхидта бэшэһэн юм. — В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан, революциин агууехэ вождиин дүрые Армениин 15 мянган эрдэни шулуунһаа бүридэһэн портредые бэлдэжэ байнаб» — гээд бэшэг соогоо мэдээсэбэ.

(ТАСС).

ХАБА ХҮСЭЕЭ ГАРГАН АЖАЛЛАНА

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүдэлэлдэ зорюулһан социалис мүрысөөндэ оролсоод, соргонуудые хэдэг Первоуральска заводой коллектив түсэбһөө гадуур 91 мянган тонно сорго үйлэдбэрилэн гаргаха уялга абаһан байгаа. Ураалайхид тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаһан продукцинь ороной барилгануудта эльгээгдээ.

Түс предприятиин коллектив түсэбһөө гадуур үшөө хэдэ мянган тонно соргонуудые үйлэдбэрилэн гаргахаар шиидэ̄э.

(ТАСС).

ГАБШАГАЙ БАРИЛГЫН ЗАВОД

ЛУЧЕГОРСК. (Приморско хизаар). Бүхэсоюзна комсомолшуудай габшагай барилга — Приморско ГРЭС-тэ оньһожоруулагдамал бетонно завод ашаглалгада оруулагдаа. Түс заводой түрүүшын продукци барилгын талмайнуудта эльгээгдэбэ.

Лучегорск хотодо промышленна объектнүүдые барихатай хамта гэр байранууд, захиргаанай болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхи зургаануудай байшангууд жэрылдэнэ.

(ТАСС).

МОСКВА. Граждан дайнай үедэ Совет засагай түлөө дайн байлдаануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан Волго-Каспийска сэрэгэй флотилиин «Волгарь-доброволец» гэжэ судна Москвагай Северна вокзалда хүрэжэ ерэбэ. Энэ мүнөө уһан замшадай агитационно судна-музей болонхой. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан 16 агитсудныш рейс-эстафетые эсэслэн дүүргэхэ нэрэ хүндэ тэрээндэ олгогдоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Волгарь-доброволец».

ТАСС-ай фотохроника.

100 БУХЫ ДЭЛХЭЙ БЭЛДЭНЭ

БАРУУН БЕРЛИН. Һаяхан нээгдэһэн «Роста-Кино» гэжэ кинотеатр «Ленин Польшодо», «Ленин бодото бэеэрээ» гэһэн кинофильмнүүдээр хүдэлмэреэ эхилээ гээд ТАСС-ай корр. Пахомов дамжуулба. Кино харагшад—залуу хүдэлмэришэд, студентнэр, һурагшад эгээл түрүүшын социалис гүрэн байгуулагшын ажабайдал, революционно ажал ябуулга харуулһан киносюжетнүүдтэй ехээр һонирхон танилсаа.

Һаяхан тогтоогдоһон «Роста» гэжэ түрүү хараа бодолтой эмхиин эдэбхитэдэй нэгэн ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө, манай эдэбхитэдэй бүлэг ба кинотеатр Баруун Берлинэй залуушуулай дунда социалис суртал дэлгэрүүлхэ, Советскэ Союзай, бусад социалис гүрэнүүдэй киноискусстватай тэдэниие танилсуулха зорилго табина гэжэ хэлэбэ. Ноябриин зургаанай үдэр, Агууехэ Октябриин социалис революциин 52-дохи ойн урдахана, «Ленин тухай рассказууд» гэжэ В. И. Лениндэ зорюулһан үшөө нэгэ кинофильм «Роста-Кинодо» харуулагдаа.

«Роста» бүлэг В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа, «Ленин Октябриин үеэр», «Ленин 1918 ондо» гэһэн фильмүүдые харуулха.

* * *

НЕВШАТЕЛЬ. Невшательдэ эмхидхэгдэһэн совет номуудай выставкын гол зүйлынь ленинскэ тэмэ байгаа гэжэ ТАСС-ай корр. Е. Корнеев мэдээсэбэ. В. И. Ленинэй гол зохёолнуудай томууд, Ленинэй зарим зохёолнууд, Октябриин революциин вождь тухай олон ном, дүтынь нүхэдэй, тэрэ үеын хүнүүдэй бэшэһэн дурдалганууд, мүн Маркс, Энгельсын зохёолнууд выставкын нитэ-политическэ таһагай гол зүйлынь болоо.

Янза бүриин уран зохёолой, научно-техническэ литература, справочник, словарьнууд, искусство тухай гоёогдомол номууд; багашуулда, горитой ухибүүдтэ зорюулһан номууд стол, стенд дээгүүр табяатай.

Имэ выставкэ Невшательдэ түрүүшынхеэ эмхидхэгдээ. Энэнь ехэ амжалтатайгаар үнгэрбэ. Совет номуудта олон захил ороо.

* * *

ПАРИЖ. Франциин коммунистнууд Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхэ бэлэдхэл хэжэ байна гэжэ ТАСС-ай корреспондентдэ ФКП-гэй Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Гастон Плисонье мэдүүлээ гээд ТАСС-ай корр. А. Красиков мэдээсэбэ. 1920 оной декабрь һарада, таби шахуу жэлэй саана, манай парти эмхидхэгдэһэн юм. Энээнэй бүхы түүхэнь—ленинизмдэ үнэн байлгын, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ ушар удхыень Октябриин вождиин элирхэйлһэн суртал бодолнуудта үнэн байлгын түүхэ болоно.

Ерэхэ жэлэй февраль соо ФКП-гэй ээлжээтэ XIX съезд болохо. Тус съезд монополинуудай засагта эсэргүү тэмсэл, түрүү, социалис демократиин түлөө тэмсэгшэ хүдэлмэришэдэй, демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэл тухай асуудал хэлсэхэ, партиин тезисүүдые зүбшөөхэ, баталан абаха юм. Агуу Ленинэй сурталые мүнөө үеын французуудай бодото байдалда нэбтэрүүлэн бэелүүлхэ зорилготойгоор үнгэрхэ байһаниинь дамжаггүй.

ФКП Ленинэй ойгой сэхэ холбоотой хэдэн хэмжээ ябуулга хараалаад, бэелүүлжэ байна. Коммунистнуудай үүсхэлээр оронoй бүхы департаментнуудта В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал ябуулгада зорюулһан выставкэ эмхидхэгдэжэ байнхай. Нютагай партийна федерацинууд пролетарска революциин вождь тухай кинофильм харуулалсан, Ленин тухай лекци, хөөрэлдөө үнгэргэхэ түсэб хараална. Франциин коммунистнууд дэлхэй дээрэхи эгээл түрүүшын социалис гүрэн байгуулагша, түүхэдэхи шэнэ үе сагай эхи табиһан хүнэй 100 жэлэй алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула хүсөө гамнахагүй гэжэ Г. Плисонье онсолон тэмдэглэбэ.

* * *

РИМ. (ТАСС). «Итали—СССР» гэжэ бүлгэмэй хүтэлбэрилхы комитет В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй түүхэтэ ойдо зорюулжа, хэдэн хэмжээ ябуулгануудые хараалаанхай. Ленин «Россидахи революционно хүдэлөөе илалтада хүргөөд, арадуудай сүлөөрхэ, ажалша зоной гол үүргэ дүүргэдэг шэнэ общество байгуулха түүхэтэ хүдэлөөнэй зам нээгээ» гэжэ комитедэй тогтоол соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Ойн дурасхаалай хэмжээ ябуулгануудай тодорхой программа зохёохынь бүлгэмэй секретариадта даалтаа.

* * *

КАБУЛ. Владимир Ильич Ленинэй ойе Афганистанай олониитэ хүндэтэйгөөр угтаха бэлэдхэл хэнэ гэжэ ТАСС-ай корр. Гаврилин мэдээсэбэ.

Афган уран зурааша Брешна В. И. Ленинэй портредые тоһон шэрээр зуража байна. Хүршэ хоёр гүрэнэй хани барисаанай, харилсаанай бүлгэм (ороной олон городуудта таһагуудтай юм) В. И. Лениндэ зорюулан, тусхай выставкэ нээхээр бэлдэжэ байнхай.

«Ленфильм» студиин бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Советскэ Союз Афганистан хоёрой хоорондохи хүршэ ёһоной холбоо барисаанай тогтолго тухай уран һайханай үнгэтэ, үргэн экрантай фильм буулгахаяа Кабулда ошонхой.

* * *

СОФИ. (ТАСС). Хроникальна, документальна фильмүүдые буулгадаг Софиин студи Ленинэй мүнхэ сурталые харуулһан хэдэн шэнэ фильмүүдые табижа. Владимир Ильичэй 100 жэлэй ойе угтахань. Режиссёр Г. Яневай табихаяа байһан «Ленин ба Болгари» гэжэ документальна фильм Болгаридахи нийтын хүгжэлтэдэ, Болгариин Коммунис партида, ударидагшадтань Ленинэй ямараар хандадаг байһан тухай, энэ орон доторхи революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ Ленинэй суртал һургаалай үзүүлһэн нүлөөн тухай хөөрэхэ.

* * *

САН-ХОСЕ. (ТАСС). Коста-Рикын арадай авангард гэжэ партиин ЦК-гай гэшүүн Ульберто Варгас Карбонель гэгшэ Коста-Рикын хүдэлмэришэдтэ, студентнэртэ, интеллигенциин түлөөлэгшэдтэ зорюулжа, В. И. Ленинэй ажабайдал, ажал ябуулга тухай лекци уншаа. Лекци шагнахаяа ерэһэн хэдэн зуугаад хүндэ Ленинэй һургаалай интернациональна удха шанжа тухай гол болгон хөөрэжэ үгэһэн байна.

Ульберто Варгас Латинн Америкын энэ орондохи хүдэлмэришэдэй хүдэлөөндэ Ленинэй һургаалай ямар ехэ нүлөөтэй байһые Коста-Рикын ажалшадай байдал дээрэһээ бариматалан ... Ленинизмын сурталые бү... һөөр шудалха, дэлгэрүү... ла байһан тухайда ... лон тэмдэглээ.

МОСКВА. ВДНХ-... зал соо В. И. Ленин... һөөр 100 жэлэй ойдо ... даһан уласхоорондын ... тавкэ нээгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... ерэгшэд харуулагда...

ТАСС-ай фото...

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭ АРГАТАЙ

Эрхирэгэй совхозой 2-дохи отделени байгша ондо, байгаалиин уларилай хэды таарамжагүй байбашье, ажал хүдэлмэрилөө муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Эндэхи һүн һаалиин фермынхид гүрэндэ һүн худалдаха түсэбөө һараһаа һара бүридэ дүүргэжэ ябана. Огородой эдэ ургуулагшадынь бүришье һайн амжалтатай. Капуста, хартаабха абаха түсэбөө дүүргэнхэй. Тиихэдэ парник соо үгэрсэ ургуулжа, худалдаа наймаанда гаргаха түсэбынь холо үлүүлэгдээ.

Совхозой отделенидэ бэрхэ хүдэлмэришэдэй—һаалишад, огородшод, мал адуулагшадай тоо олошоржо байна. Нүхэд Х. Манжуев, Р. Гилязов, М. Гилязова болон бусад гансахан отделени, совхоз соогоо бэшэ, мүн аймаг доторoo мэдээжэ болонхой.

Зүгөөр тус отделениин ажал хэрэгынь бүхыдөө һайн гэхын аргагүй. Ороһо тарянай ургаса өөдэгүй байшоо. Газараа уһалхын тула нилээд оролдолго гаргагдабашье, мүртэй үрэ үгөөгүй. Энэ ушарта механизаторнуудайшье зэмэ бии. Уһалха талмайгаа нэгэ жэгдээр уһалуулжа шадаагүй дээрэһээнь, ургасань эндэ тэндэ сооxорлоо.

Мүн механизаторнуудай гэмээр овощ ургуулагшадай ажалынь нилээд һаатаһан байна. Саг болзоронь нэг шэбхэ асаржа үгэхэгүй, үгы гэбэл элдэб шалтаг олоод өөрыңгөө хэрэгээр (олзо бэдэржэ) нишэ тиишээ харайлгажа ябашаха ушар мүнөөшье болотор үзэгдэһөөр.

Эдэ бүтэдэн тухай совхозой отделениин профсоюзай местком һайн мэдэжэ, боложо байһан үйлэ хэрэгые хаража байбашье, мүртэй хэмжээ абалаггүй, эдэ дутагдалнуудтай тэмсэл ябуулдаггүй байгаа бшуу.

Һаяхан эндэ үнгэрһэн профсоюзай тоосоото-һунгалтын суглаан дээрэ эдэ бүгэдэ тухай ехэ хөөрэлдөөн болоһон байна.

— Малшаднай гэр байраар хангагданагүй. энээн дээрэһээ боложо, гүүртэ дээрэ мал адуулха хүниие олохонь бэрхэтэй болонхой, —гэжэ мал шахан гаргалуулха гүүртые даагша Х. М. Манжуев суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ онсолон тэмдэглээ. Манай отделениин хүдэлмэришэдэй дунда журам һуулэй үедэ һуларанхай. Архи ходо ууха, ажал хүдэлмэридөө гарахагүй ушар олон болонхой. Мүнөө манай гүүртэдэ 350 толгой эбэртэ мал харууһалагдана. Толгой бүринь шэгнүүрые сүүдхэдэ 800 граммаар дээшэлүүлжэ, гурба һарын туршада шахаад, гүрэндэ худалдаха зорилготойбди. Энээниие бодото дээрэнь хүсэлдүүлхэ бүхы арга боломжо маанадта бии. Имагтал профсоюзай эхин комитедэй, отделениин ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө бидэнэрэй хүдэлмэридэ анхарха, зарим тэды туһа хүргэхэ хэрэгтэй.

Профсоюзаймнай организаци һайн хүдэлнэ гэхын аргагүй. Илангаяа соёл болбосоролой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэнэ гэжэ нүхэр В. Пахомова шүүмжэлнэ. Тосхондомнай шэнэ һайн клуб баригданхай. Теэд эндэ ямар ажал ябуулагдана гээшэб? Кино харуулхаһаа ондоо юуншьегүй. Һонирхолтой концерт, зүжэг наадан, табигданагүй.

Хүдөөгэй профсоюзна организациин хүдэлмэри һайжаруулха, үйлэдбэридэхи үүргынь, нүлөөгынь дээшэлүүлхэ асуудалнуудта И. Бобылев, Р. Гилязов болон бусад тогтоо.

Баталан абаһан шиидхэбэри соогоо отделениин хүдэлмэришэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлбэ.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ.

Политическэ агитаци

ХООҺОН ХЭЛСЭЭНҺЭЭ ХОЛОДОНОГҮЙ

Политическэ мэдээсэл улам һайжаруулха, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, нийтын һанамжа бүридхэхэ хэрэгтэ тэдэнэй үүргэ дээшэлүүлхын тула Баргажанай аймагай партийна организацинууд ехэ хэшээл оролдолго гаргадаг болоо. Жэшээнь, үнгэрэгшэ зун Баргажанай совхозой партийна организаци партийно-политическэ мэдээсэл һайжаруулха тухай асуудал суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээ һэн. Энэ хэрэг шангадхаха тухай олон хэмжээнүүд суглаан дээрэ хараалагдаа бэлэй. Бүхы һониннууд совхозой коммунистнуудта, хүдэлмэришэдтэ ямараар мэдээсэгдэнэб гэжэ шалгажа байха гээд тэрэ тогтоол соо бэшэгдэнхэй. Политинформаторнуудаар, лекторнууд, агитаторнуудаар бэлэдхэл һайнтай хүнүүдые табиха, тэдэнэй хүдэлмэри шадамараар ударидаха гээд мүн лэ тэндэ заагданхай.

Энэнь яһалашье һайн тогтоол байгаа. Эдэ хэмжээ ябуулганууды хараалһанһаа хойшо нилээд ехэ саг үнгэрөө. Теэд эндэ заагдаһан тон шухала хэмжээнүүдэй олониинь бэелүүлэгдээгүй байһаар гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Имагтал нэгэхэн аргаар мэдээсэл хэгдээ болодог байна. Совхозой партийна организаци, хүдэлмэришэнэй комитет социалис мүрысөөнэй дүн саг соонь гаргадаг гуримтай. Совхозой бүхы отделенинүүдтэ һара бүриин 5-да мүрысөөнэй дүнгүүд хүнүүдтэ мэдээсэгдэдэг юм. Хэды тиимэшье һаа, политическэ мэдээсэлые энээгээр хизаарлахын аргагүй, энэ хэрэг үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхээгүйдэ болохогүй. Политинформаторнуудые суглуулжа хөөрэлдэһэншье юумэн үгы. Асуудал, харюугай, тематическа үдэшэ гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулга эмхидхэгдэдэггүй. Сельскэ Соведэй депутадуудтай уулзалгашье хэгдэхэ гэһэн аад, хэгдээдүй.

Эдэ бүгэдые үнгэргэхэ арга боломжо байгаагүй гү, али ямар нэгэн ушар һаад хэдэг ха гү?

Совхозой хүдэлмэришэдэй ажалладаг газарта: Читканда, Суродо, Душеланда клубууд бии, Ехэ Уродо соёлой байшан, бэшэ газартань улаан булангууд бии юм. Теэд соёлой эдэ зургаануудта хон жэн. Мүн зураглан харуулһан зүйлнүүдшье үгы. Жэшээнь, Ехэ Уродо Хүндэлэлэй самбар хооһон лэ байдаг. Ажалай үдэрэй дүнгүүдые харуулһан стендүүдшье байхагүй. Политическэ мэдээсэлэй хурса зэбсэгүүдэй нэгэн —ханын газетэ гарадаггүй.

Саг зуурахан болоһон политинформаторнуудай зүблөөн дээрэ «сүүлшынай һүүлээр хэн ямар хүдэлмэри хээб» гэһэн асуудалай табигдахада бүлта амандаа уһа балгаһан мэтэ дуугай һуубад.

Политическэ мэдээ... партийна комитедэй ... рэ нэгэшье зүбшэн ... Политинформаторнуудта ... һониннуудые саг соонь ... байха, саг сагта сугларжа ... дэхэ гээшэ тон шухала ... Политическэ мэдээсэл ... бэя һайн бэ гэжэ бодо... бэл, һайн бэлэй.

Сентябриин эсэс бага... райком политическэ мэд... жаруулха тухай асууда... дээрээ зүбшэн хэлсэ... хүн зоной дунда полити... дэлмэри ябуулха шуха... заагаа. Теэд энэ хүдэл... дэлисэтэй боложо шадан... хүн зоной: гэрэй эээ... али залуушуул, амаралта... һан наһатайшуул—эдэ ... дунда политическэ ... үшөөл мууса ябуулагда...

Д. ГЫРГ...

КПСС-эй Ахын райкомһоо мэдээсэнэ

АГИТАТОРНУУДАЙ СЕМИНАР

КПСС-эй Ахын райком агитаторнуудай семинар үнгэргэбэ. Тэрээндэ партиин райкомой секретарь нүхэр З. Б Шагдуров элидхэл хэжэ, В. И. Ленинэй алдарта ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ аймагай ажахынуудай ямар амжалта туйлаһанайнь танилсуулаад, агитаторнуудай урда тодорхой зорилгонуудые табиба.

Тус семинарта хабаадагшад дүй дүршэлөө андалдаа, уласхоорондын байдал тухай лекци шагнаа.

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци нютагайнгаа интеллигентнүүдэй суглаа зарлажа, малшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, тэдэнэй эрилтые хангаха тухай асуудал зүбшэбэ. Энэ суглаан дээрэ малай үбэлжэлгын үедэ гүүртэ, отарануудаар худалдаа наймаа үргэнөөр эмхидхэхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулгада нютагай багшанарые, бусад алба хаагшадые хабаадуулха тухай хэлсэгдэжэ, партийна организациин зүгһөө даалгабари үгтөө.

В. ГАЛСАНОВ.

ҺУРАЛСАЛ ЭМХИТЭЙ

Аймагай олонхи парторганизацинуудта партийна һуралсал эмхитэйгээр үнгэржэ байна. Байгша ондо марксизм-ленинизмын һургаал шудалха 13 һургуули, В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалха теоретическэ 3 семинар, эхин 10 политһургуули бии.

Партийна һуралсалые дүршэлтэй пропагандистнууд хүтэлдэг. «Коммунизм» колхозой пропагандист Григорий Намдыкович Аюшеев түрүүшынгээ хэшээл дээрэ Москвада болоһон Коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй дүнгүүдые хөөрэжэ үгөө.

М. ДЫМБРЫЛОВ.

ДАХИНАА ШАЛГАРБА

Агууехэ Октябриин хубисхалай 52 жэлэй ойгоор Тимлюйн цемент үйлэдбэрилдэг заводой хүдэлмэришэд СССР-эй Барилгын министерствын болон профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг ба мүнгэнэй шанда наймадахяа хүртэбэ.

Һаяхан барилгын министерствэһээ, профсоюзай ЦК-һаа заводой коллективтэ һайндэрэй амаршалга ерээ.

А. МЕШЕНИН.

ҺАЙНААР БЭЛДЭНЭ

Һүүлэй үедэ Анаагай совхозой барилгашад холын гүүртэ, отаранuудтахи байрын гэрнүүдые, хонин, үхэрэй байрануудые шэнэдхэн заһабарилхын тула горитойхон хүдэлмэри хэһэн байна.

Тээсгэн эдэнэрнай Бубэй Шойбоновой даадаг Баруун Булагай хонишодой отарада нэгэ гэр, хонидой дал, хото шэнээр барижа дүүргэбэ. Мүн тиихэдэ Тоором гэжэ газарта эхэ хонидой байха хашаа, Булам нютагта хамтын бани бодхоожо, ашаглалгада тушааба.

Ж. БАДМАЕВ.

Хори.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБА...

Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой түбэй фер... һаалишад һү ехээр һаажа. Октябриин һайндэрые ут... эбтэй эетэй коллективэй 10 һаалишан һү һааха жэл... сэб дүүргээд, хоёр мянгатан болохоёо эрмэлз... һаалишад Н. Шкедова, Х. Буянтуева гэгшэд түсэ... тус тустаа 1600, 1360 килограмм һү һааха байһан ... үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр 1894, 1421 килогра... гаад байна. Фермын эрхим һаалишан Е. Глазкова ... дүнгөөр үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2104 килогра... жа, аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

Ж. ЖАНЧ...

ХОЁР МЯНГАТА...

Энхэ-Талын һаалиин ферма—комсомол-залуушуулай ажалладаг түрүү коллектив гээд колхоз соогоо суутай юм. Эндэхи эрхим һаалишад Сулима Хакимова, комсомол басагад Мария Очирова, Мария Батомункуева болон бусад ганса колхозойнгоо бэшэ, мүн аймагайнгаа түрүү һаалишадай зэргэдэ жагсанхай.

Энхэ-Талын эбтэй энэ коллективэй һаалишад В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай илалтаар угтаха гэһэн социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Бүхы жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь уридшалан—декабриин 5 хүрэтэр сүм бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Байгша оной үнгэрһэн арба һарын дүнгөөр үнеэ... ехэ һү һааһан һаали... мэдэ олон. Жэшээлхэ... кын колхознигууд... циин делегат Сулима ... 1969 ондо үнеэн бү... килограмм һү һаа... үлүүлжэ, 2150 литр... Мария Очирова 210... абажа, баһал түсэбөө ... бэелүүлээ. Комсомол... Мария Батомункуева ... хүдэлмэриингөө түлөө ... шын ажаһууһан, ажа... түүхэтэ газарнуудаа... путёвкоор шагнагда...

Б. ЦЫРЕН...

«Дружба» ... парткомой ...

Хяагтын аймаг.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЛЕНИНГРАД. Кировскэ заводой комсомолшууд В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэр болотор «Кировец» түхэлэй үшөө нэгэ бүлэг трактор хабсаргаха гэжэ шиидээ. Арбадахи цехэй залуушуул гол ажалһаа сүлөө сагтаа хүсэтэ арбан машина бүтээн гаргахада хэрэгтэй детальнуудые бэлдээ.

Совет Армида алба хэжэ дүүргээд ерэһэн Анатолий Павлигай хүтэлбэрилдэг наймадахи участогай комсомолшуудай бүлэг цех доторoo эрхим ажалаараа суурхадаг болонхой. Тэрэ 1967 ондо заводто ерэһэнэй удаа түмэр мүлихэ мэргэжэлтэн болоһон.

Мүнөө Анатолий үйлэдбэриин 3-дахи разрядтай. Тэрэ үдэр бүриингөө даабарие 180—190 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Завод дээрэ жэл хахадай турша соо ажаллаха үедөө жэлэй гурбан нормо дүүргээ.

А. Павлик мүнөө Ленинскэ ажалай вахтада жагсанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Павлик.

* * *

Актюбинскэ трикотажна дотор хубсаһанай фабрика—Казахстанай эгээл залуу предприятинуудай нэгэн юм. Эндэ гол түлэб залуушуул ажаллана.

Фабрикын коллектив эрхим ажалаараа суурхадаг болонхой. Жэлэй эхинһээ хойшо 35 мянган түхэригэй трикотаж түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын нэгэ цех соо. Залуу хүдэлмэришэн Тамара Борисова.

ТАСС-ай фотохронико.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

Хартаабха хайшан гэжэ хадагал...

Хартаабха углеводоор баян юм. Тиимэ дээрэһээ мөөгэтэ болон бактериальна үбшэндэ нэрбэгдэхэдээ бэлэн. Ехэнхидээ үбэлэй үедэ, гутадаг. Зарим үбшэн хартаабхын эшэнүүдэй бултайжа байха үедэ халдаад, ургаса хуряахаһаа эхилээд хартаабха гэмтээжэ захалдаг.

Хальһа муутай хартаабха складта ороһоор, хурайгаар гү, али нойтоор үжэжэ эхилдэг юм.

Ехэнхидээ иимэ үбшэнүүд тохёолдодог: **Хуурай үжэлгэн.** Энэ үбшэн хадаа хальһа муутай хартаабхада үзэгдэдэг. Хальһан дээрэнь эрээ маряан толбонууд бии болодог. Һүүлээрнь хартаабхын эдеэн гэмтэжэ, хальһаниинь урпшыжа, яғаан һэбхэ мэтээр сахариггаад, сагаан, боро, шара үнгэтэй болодог. Энэ үбшэн газарай хүрьһэнһөө халдадаг.

Халагалха газарта заахашье хүдэһэн, агаарай орохоо болитор шахагдаһан, ехээр гэмтэһэн, фитофтор халдааһан хартаабха үжэжэ эхилдэг. Хартаабхын эдеэн доло гэмтээд, билсагар шабар шэнги боложо, муухай үнэрөөр анхилжа захалдаг. Шииг ехэтэй гү, али халуун газарта хартаабха нигэжэ гэмтэдэг юм.

Хартаабхын хальһан эрээн маряан толботой боложо, досоо тээшэ хонхойдог. Хутагаар отолжо үзэхэдэ хартаабхын эдеэн тиимэ нэгэ жэбын үнгэтэй болоод, үбшэн таража, досоо тээшээ ороһон байдаг. Элдэб ургасын үлэгдэл дээрэ ургаһан һархяагуудһаа боложо, газарай хүрьһэндэ энэ үбшэнэй бактеринүүд байрладаг.

Гадна эшэнүүдэйнь һаял гаража эхилхэдэ хартаабхын эдеэндэ бактеринүүд халдадаг. Байн байтараа хартаабхын досоохи хуу үжэжэ, шабар шэнги болошодог.

Мөөгэтэ болон бактериальна үбшэнтэй тэмсэхын тула профилактика хэхэ шухала. Хартаабха тарижа эхилхэдээ элдэбээр гэмтэһэн үрэһэ илгажа хаяхада һайн юм. Эшэнүүдэй бултайжа эхилхэдэ ургасын хойноһоо анхаралтайгаар харууһалжа, түргэнөөр ургахыень оролдохо байна. Хартаабха саг соонь тарижа, шоройень обоолхо, бог ногооень түүжэ, нэг шэбхээр үтэгжүүлжэ байбал, баян ургаса хуряаха юм. Нэгэ газарта олон жэлдэ хартаабха тарижа байгаа болбол, мөөгэтэ болон бактериальна үбшэн газарай хүрьһэндэ элбэгээр бии болодог. Фитофтора гэжэ үбшэн помидорһоо халдадаг гэжэ мэдэхэ шухала, харин хүнзырэлгэтэ үбшэн капуста ба морхообһоо халдадаг. ... нүүдтэ свёкло, тыкв... тариһан газарта ... хартаабха тарихада ... агротехническэ заа... шэгдэдэг. Фитофтора ... хартаабха хамгаалхы... гурба дахин 1 проце... ба зэдэй купорос ... процент зэдэй хлор... үбшэниие сарахада ... шын имэ сүршэнгэ ... нүүрсагтажа байхада ... шэ хоёрынь 10—12 ... саа соо хэдэг.

Хартаабха малта... 3—4 час соо наран... 2—3 долоон хоно... адхажа, һүүлээрнь ... газарта абаашаха ё...

Хабартаа урэһэ... халагалалгын газар... 1—5 хоног соо ... соо адхажа ургуулха ... Адхахын урда тээ ... лые зэдэй гү, түмэ... соор дезинфекци ... Үбэлдөө хартаабха... дулаан байра соо... һайн.

А. Б... республика... хамгаалха ...

ШАЛГЫН УРОК ЯАЖА ҮНГЭРГЭХЭБ?

Шэнэ программаар нэгэдэхи класста ажаллажа байһан багшанарай анхаралда

...най, илангаяа эхин ...үхибүүдые эрдэмдэ ...коммунис ёһоор хү...һэ һууринь бо...төөхэ, баяжуулха, ...уулжа һургаха гэ...ридго эхин һургуу...ай урда табигдаад

...үрэл хэлэн дээрээ ...гүнзэгыгөөр ойл...жэ тухай ородой ...К. Д. Ушинскиин ...ше хуушараагүй, ...ябаһан үетэниие ...ор хүмүүжүүлгэдэ ...гэшэ. Уншалгын ...хүүгэдые зүб мэдэ...уран һайхан, гүйм...үргаха гэһэн. Эхин ...класс) дүүргэжэ ...ад өөһэдөө бага...ые уншаад, удхы...хөөрэжэ үгэхэ да...ёһотой. Иимэ да...н тула нэгэдэхи ...э, багша уншалгада ...табиха уялгатай. ...үүдые һургуулида ...нь эхилжэ, номдо ...үүжүүлхэ тон шу...шанарай баян дүй ...лсахада, тэдэнэр ...ахи хэлэндэнь дур...үүлхэ гэжэ нэгэдэхи ...додог. Жэшээнь, ...арадай аман зо...а таабари, оньһон ...нуудые олоор хэ-

...үд богонихон бол...хашье, уншаһанаа ...д үгэхэ дадалтай ...үтөө зариман бэлэ...һурадаггүй гү, али ...өөрэжэ шадахагүй ...үхибүүдые хайшан ...Түрүү багшанар ...дэр бүри анхаралаа ...эй һүүлээр һонин ...гдэг, өөһэдтэнь ун... ойлгуулхаяа орол...ассуудта һайнаар ...а хадаа һурагшадай ...эхэ замынь боложо ...һураадүй үхибүүд ...уу һурадаг, нэгэ ...дохи жэлээ үлэшэ...үүлдэ һургуулияа ...Олонхи эхин һур...иотекэгүй: хүдөөдэ ...эхи классай үхи...ха ном хомор. Тии...бүхэндэ библиоте...шухала.

...классһаа гадуур ...а өөрөө ударидаха ...ёһотой.

...ууд — эбтэй үхи...темээр «Түрэлхи хэ...эхилнэ. Нэгэдэхи ...ад октябрятанууд ...Ленинэй дүрые үб...дээ ехэл омогтой. ...даг. Үнэхөөрөөшье ...далда тон түрүү...л болоно бшуу. Дээ...темэ үзэхэдөө, тэ...нууд тухай мэдэ...жүүгаар үнэн һү..., «нэрээ хухаран...ара» гэхэ мэтые эли ...абаха байна. «Ми...жэ рассказ гараха...эр гэшэмнай ямар ...э Олег Кошевойн ...һэ жэшээ абан ...соо богонихон хэ... тиимэһээ багша ...тэ тобшо тэдыгээр ...өөрэжэ үгэхэ, тэрэ... харуулха болоно. ...хай бэшэшье ондоо ...үхибүүдэй ажабай... абажа харуулбал, ...эшэ. Ном соо ок... һайн һайхан ...

һонирхолтойшье, хүмүүжүүлхы удха шанартайшье бшуу.

«Юрын лэ хүгшэн» гэжэ нэрэтэй рассказ уншахадаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхада тон таарамжатай. Октябрятанууд хаанашье ябахадаа аха заха хүниие хүндэлжэ, илангаяа үндэр наһатай гү, али үбшэн хүндэ хаба шадал соогоо туһаламжа хүргэхэ, багашуулда энхэргэн байха гэжэ ойлгуулха хэрэгтэй.

Рассказ тухай миил хөөрэлдөөд үнгэрэнгүй, шадаа һаа, иимэрхүү жэшээ һурагшадай ажабайдалһаа абажа харуулбал, угаа таарамжатай ха.

«Манай арми» гэжэ темэдэ хэдэн рассказ, шүлэг ба дуун үгтэнхэй. Үхибүүд, илангаяа хүбүүд байлдаан, тулалдаан тухай уншаха ехэл дуратай бшуу. Тиимэһээ нэмэри материал оложо, хэшээлдэ хэрэглэхэ тон шухала. Совет арми тухай зурагуудые суглуулжа, үхибүүн бүхэндэ альбом зохёохо даабари үгэхэдэ болохо. Энэ темэ соо «Хайрата хоёр» гэжэ рассказ үгтэнэ. Энэ рассказые багша өөрөө уншажа үгөөд, удхыень тайлбарилха болоно. Юундэб гэхэдэ, удхынгаа талаар энэ рассказ нэгэдэхи классай үхибүүдтэ бэлээр ойлгогдохогүй. Энэ рассказ соо дайн гэшэмнай дэлхэй дээрэ эгээл жэгшүүритэ муухай юумэн гэжэ харуулагдана: жараад наһатай хүгшэн зургаатай ашатаяа шархатаад, госпитальдо ороһон хүбүүндэе Шэтэ городто тулижа зобожо ерэхэдэнь, тэрэнь наһа барашаһан байгаа бшуу. Дайн боложо үнгэрһөөр хорёод гаран жэл болоо, теэд мүнөө дахяад дайн сэрэгэй болохогүйн түлөө дэлхэйн арад зон тэмсэнэ. Энэ ушарые үхибүүдтэ ойлгуулхань хүнгэн хэрэг бэшэ. Тиимэһээ багша энэ хэшээлдэ тон һайнаар бэлдэхэ, илангаяа рассказай гол удхые гүнзэгыгөөр ойлгуулха болоно. Үшөө тиихэдэ дайнһаа бусаагүй нютагай хүнүүд тухай хэлэжэ үгэхэ. Нютаг бүхэндэ дайнда унаһан хүнүүдтэ зорюулһан хүшөөнүүд табигдаһан, тэдэнэрэй нэрэ алдар алтан үзэгүүдээр бэшэгдэһэн. Энэ темэ гаража байхадаа, тэрэ хүшөөгэй хажууда үшөө дахин ошожо, хөөрэлдөө үнгэргэхэ хэрэгтэй.

«Һайн гэдэг юун бэ, муу гэдэг юун бэ?» гэжэ темэдэ яһала олон рассказ болон шүлэгүүд үгтөө.

Энэ темын материалаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхада зохид. Жэшээнь, В. Маяковскиин шүлэгүүдэй удхые үхибүүдтэ һайнаар, гүнзэгыгөөр ойлгуулха.

Л. Н. Толстойн «Худалша хүбүүн» гэжэ рассказ тон богонишье һаа, гүнзэгы удхатай. Энэ рассказ үхибүүнэй зүрхэ хүдэлгэмэ, тиимэһээ энэ материалаар тон һайн хэшээл үнгэргэгдэхэ ёһотой.

«Доржуудай юундэ уйлааб?» гэжэ рассказые багша өөрөө уншажа үгэхэ. Удхыень тайлбарилхадаа, үхибүүдтэ өөһэдтэнь тобшолол хүүлэбэл зохид. Коля Доржуудай хоёрой хэнинь зүб, хэнинь бурууб гэһэн асуудалда үхибүүд өөһэдөө харюу үгэхэ. Нэгэдэхи классай һурагшадые өөһэдтэнь тобшолол гаргуулжа һургаха гэһэн гол зорилго багшанарай урда табигдана. Рассказай удхатай танилсаад, һурагшад иимэрхүү асуудалда өөһэдөө харюусаха: пионер ямараар бэеэ абажа ябаха ёһотойб? Коля зугадажа ошохоодоо, зүб юумэ хээ гү? Коля дүүгээ юундэ зэмэлээб, дүүнь зэмэтэй байгаа гү? Аха дүү хоёрой хэнинь зүб, хэнинь буруугүй? Доржуудайе ямар хүбүүхэн гэжэ ойлгобот?

«Мартын 8—эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэр» гэжэ темэдэ зорюулагдаһан рассказ үгтэнхэй. Энэ темэ 3 час үгтэнэ. Үгтэһэн гурбахан хэшээлдэ горитойхон хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Энэ темэ гаража эхилхэдээ, тон түрүүн үхибүүдтэ даабари үгэхэ: эжыдэ, хүгшэн эжыдээ, эгэшэдээ бэлэгүүдые бэлдэхэ (шадаха һаа өөрынгөө гараар). Багшынгаа хүтэлбэри доро үхибүүд открытка дээрэ эжыгээ амаршалха, өөһэдөө юу хэжэ эжыдээ туһалнаб гэжэ ... хим һайнаар һуража байһан һурагшадай эжынэртэ амаршалга бэшэжэ болохо.

Совет эхэнэрнүүдэй һайн һайхан хэрэгүүдые харуулһан зурагуудые суглуулжа, класста гү, али һурагша бүхэндэ альбом зохёохо даабари һайндэрһөө урид үгэхэ. «Бэлэг» гэжэ рассказай удхатай танилсаад, Солбон ямар хүбүүн бэ, юундэ бэрхэ хүбүүн гэжэ нэрлэгдэнэб гэхэ мэтын асуудалнуудые классай урда табижа, һурагшадһаа гүйсэд харюу абаха. Тиихэдэ хэн ямар бэлэг эжыдээ үгэхэ гү, али эгэшэдээ һайндэртэ бэлэглэхэ тухайгаа хөөрэжэ үгэхэ.

Апрелиин 12-то—Космонавтикын үдэртэ зорюулагдаһан ордоо хоёр бишыхан рассказ үгтэһэн байна. Тиимэһээ багша үшөө олон доо материал (шүлэг, рассказ) оложо, хэшээлдээ хэрэглэхэ болоно. Манай арад зон, илангаяа хүбүүд космонавтнуудта угаа ехэ дуратай ха юм. Тиихэдэ хүбүүд космонавт болохо наададаг шуу. Энэ материал гарахадаа, хэшээлдэ хэрэгтэй болохо материалнуудые бэлдэхэ (космонавтнуудай портрет, тэдэнэй ниидэжэ ябаһан фото-зурагууд гэхэ мэтэ). Багша өөрөө хэшээлдээ һайнаар бэлдэхэ, космонавтнууд тухай үхибүүдэй сэдьхэл хүдэлгэмэ уран гоёор хөөрэжэ үгэхэ. Һурагша бүхэндэ альбом өөһэдөөрнь бэлэдхүүлбэл тон һайн, үшөө тиихэдэ космонавтнууд тухай номуудые үхибүүдтэ уншажа үгэхэдэ болохо.

«Владимир Ильич Ленин» гэжэ темэ тон шухала темэнүүдэй нэгэн. Нэгэдэхи классай һурагшадта Ленин багша тухай эли тодоор, тобшохоноор ойлгуулха гэшэ тон харюусалгатайшье, хүндэтэйшье хэрэг шуу. Илангаяа энэ темые үзэжэ байхада хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хайшан гэжэ ябуулха тухайгаа багша һайнаар шэбшэжэ, бодожо үзэхэ болоно. Агуу ехэ Ленинэй үхибүүн наһан, һургуулида һуража байһан тухай Анна Ильиничнагай хөөрөөнһөө богонихон хэһэг үгтэнхэй. Багша энэ хоёр хэһэгээр хизаарлангүй, Ленинэй үхибүүн ябаһан тухай нэмэн хөөрэжэ үгэхэ ёһотой. Нэгэдэхи классай һурагша Ленин багша тухай тоб байса мэдэхэ, тэрээн тухай уншаһанаа ядалдангүй хөөрэжэ үгэхэ байна. Энэ темые үзэжэ эхилхэһээ түрүүн бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй. Жэшээнь, Ленинэй үхибүүн ябаһаниие харуулһан фото-зурагуудые оложо, тусхай альбом бэлдэхэ, классһаа гадуур уншаха темэдээ зохид материалнуудые (рассказ, шүлэг, дуун, оньһон үгэнүүд г. м.) суглуулха. «В. И. Ленин хүүгэдэй дунда» гэжэ зурагаар тусхай хөөрэлдөө үнгэргөөд, өөһэдөө рассказ зохёогты гэһэн даабари үгэжэ боломоор.

Бүхы Совет болон бэшэшье ороной арадууд агуу ехэ вождь В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхим ажалаараа угтахын тула тон ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. Багша бүхэн хэшээлдээ Ленин тухай материалнуудые шадамар бэрхээр хэрэглэжэ, Ленин багшын образые, тэрэнэй һайн һайхан хэрэгые тобойсо харуулха нангин уялгатай. Тиихэдэ һурагша бүхэн эрхим һайн һуралсалаараа Ленин багшынгаа түрэһэн үдэрые угтаха зорилготой. Ленин багшын захяагаар манай орондо юун хэгдээб, хэгдэжэ байнаб гэжэ харуулха тон шухала. Жэшээнүүдые холоһоо бэшэ, харин тойроод байһан һургуули, хүүгэдэй саад, клуб, кинотеатр, совхоз ба колхозой ажабайдалһаа абажа харуулха байна.

«Манай Эхэ орон—Советскэ Союз» гэһэн темэ шэнээр оруулагдаа.

Һурагшад энэ темэ гарахадаа Эхэ орон тухайгаа мэдэжэ абаха ёһотой. Темэмнай «Буряад орон» гэжэ шүлэгөөр эхилнэ. Шүлэгэй удхатай һурагшадые һайнаар танилсуулха, илангаяа һүүлшын мүрнүүдтэй танилсуулха.

«Баян уужам Буряад орон —
Сибирь дайдын шэмэг юм.
Нангин СССР-эй наран доро
Надхан ургаа сэсэг юм»

Энэ шүлэг соо Буряад оромнай һалбаржа байһан сэсэгтэй сасуулагдана. СССР-эй наран доро гэхэдээ, урдын сагта зобожо тулижа һууһан буряадууд совет гүрэнэй аша туһаар зол жаргалаа оложо, үндэр баян һуудалтай болоо гэжэ ойлгуулха болоно бшуу.

«Улаан-Үдэ» гэжэ рассказтай танилсуулхадаа манай республикын ниислэл Улаан-Үдэ тухай үхибүүдтэ хөөрэжэ үгэхэ, фото-зурагуудые харуулха. Хэн Улаан-Үдэ ошожо үзөөб гэжэ элирүүлхэ. Һүүлдээрнь Москва тухай хэлэгдэнэ. Манай гүрэнэй ниислэл Москва тухай багша хөөрэжэ үгэхэ, фото-зурагуудые бүри олоор харуулха болоно. Байгал далай тухай дуулаагүй хүн хомор байха, зарим үхибүүдшье тэндэ ошожо үзэһэн байха. Багша Байгал тухай бүри тодоор хөөрэжэ үгэнгөө, Байгал далайн зурагуудые харуулха. Һүүлэй һүүлдэ Б. Санжинай «Барагдашагүй баялиг» гэжэ рассказ уншаха болоно. Олонхи үхибүүд ойдо ошожо үзэһэн байха. Энэ рассказ соо манай түрэһэн нютагай гоё һайханиие автор харуулна. Өөрынгөө түрэһэн нютагые хүн бүхэн магтадаг, ямаршье ондоо нютагһаа үлүү һайхан гэдэг шуу. Энэнь тон зүб! Тиимэһээ түрэһэн нютаг тухайгаа хэшээлдээ хөөрэлдэхэ болоно. Нэгэдэхи классай үхибүүдтэ Эхэ орон гэшэмнай түрэһэн гэрэй богоһоһоо эхилдэг юм гэжэ ойлгуулха хэрэгтэй. Тиихэдэ энэ темэ үзэжэ байхадаа экскурси хэжэ, түрэһэн гараһан нютагаараа алхалан ябахада ехэ туһатай. Түрэһэн нютаг тухайгаа альбом зохёохо, элдэб ургамалнуудые, эрбээхэй, сохонуудые суглуулжа гербаринуудые хэхэдэ зохид ха юм.

«Зун» гэжэ темэ А. Мангатхановай «Июнь» шүлэгөөр эхилнэ. Жэшээнь:

Сэбэр уһанда шунгаха,
Сэсэгтэ талаар сэнгэхэ,
Июнь һара аятайхан,
Иимэ гоё һайхан.

Энэ темые үзэжэ эхилхэдэнь үшөө зун болоодүй байна. Тиимэһээ үнгэрһэн зун тухай хөөрэлдөөн болохо болоно. Июнь һара зунай эхин гэжэ тоологдодог гэжэ ойлгуулха шухала. Зунай саг юугээрээ һайн бэ, хүн зон ямар ажал бүтээдэг бэ гэхэ мэтээр хөөрэлдэхэ.

Урдань буряад зон хараасгай шубуунай халуун оронһоо ерэхэдэ зун эхилбэ гэдэг байгаа бшуу.

Гал улаан үбсүүтэй
Габшагай шуран хараасгай
Газаагуурнай хүхюутэй
Ниидэжэл ургаша, хойшоо...

Тиихэдэ хараасгай болон бэшэшье шубууд хүндэ ямар туһа хүргэдэг бэ гэжэ ойлгуулха шухала.

Шүлэг асуудалаар дүүрэнэ.

Үшөө ямар шубууд
Урда зүгһөө ерэнхэйб?
Сохом мэдээд яба—
Саашадаа хэрэгтэй болохо.

Энэ асуудалда гүйсэд харюу үхибүүдээр үгүүлхэеэ багша оролдохо ёһотой, тиихэдэ дулаан оронһоо ерэдэг, үхибүүдэй мэдэхэгүй шубууд тухай багша тооложо үгэхэ болоно. Тэдэ шубуудай зураг харуулбал бүри зохид.

Шүлэгэй удхада тааруу зураг номой 108—109 хуудаһанда үгтэнхэй. Энэ зурагаар түбхын түрүүндэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулаад, һүүлэрнь творческо хүдэлмэри дүүргүүлхэ: зурагаар хөөрэлдөө, бишыхан рассказ гү, али найруулга бэшэжэ болоно.

«Эрхүү голой эрьедэ» гэжэ рассказ дотор пионернүүдэй лагерь тухай хэлэгдэнэ. Нэгэдэхи класс дүүргэһэн үхибүүд зундаа лагерьта ошохо гү, али һургуулиингаа дэргэдэ үхибүүдэй талмай дээрэ амарха, сэнгэхэ болоно. Рассказ дотор лагериин нэгэ үдэр тобшохоноор харуулагдана. Эрхүү гол Түнхэн нютагта урдадаг гэжэ элирүүлэнгээ, Түнхэн гэшэ манай республикын эгээл гоё һайхан байгаалитай нютаг гэжэ ойлгуулха. Тэбэшье аймаг бүхэндэ өөрын гоё һайхан газарнууд бии, тэндэ пионерэй лагерьнууд түхеэрэгдэһэн байдаг. Өөрынгөө нютагай лагерь тухай багша хөөрэжэ үгэнгөө, Хара далайн эрьедэхи «Артек» тухай хөөрэжэ үгэхэ, тэрэнэй фото-зурагуудые харуулха.

Ж. Балданжабоной «Малаадай» гэжэ рассказ үгтэнхэй. Рассказай гол герой—нэгэдэхи класс дүүргэһэн Дулмаадай басаган. Тэрэ эжы абадаа туһа хүргэхэ гэжэ ходо оролдодог бэрхэл басаган. «Октябрятанууд—ажалда дуратай үхибүүд» гэһэн темэдэ таарана ха юм. Октябрятанууд хадаа эжы, абынгаа хэжэ байһан ажалаар һонирхохо, тэрээндэнь хаба шадалаараа туһалха уялгатай гэжэ ойлгуулха тон шухала бшуу.

Б. Санжинай «Сэсэгтэ тала» гэжэ рассказаар темэ дүүрэнэ. Рассказ дотор зунай зулгы һайхан саг тухай уран гоёор хэлэгдэнэ. Рассказай удхатай танилсаад байхадаа, зун гэшэмнай сэсэггүйгөөр зун бэшэ юм гэһэн тобшолол хэгдэхэ болоно. Юундэб гэхэдэ, зунай сагта тала дайда янза бүриин сэсэгүүдээр бүрхөөгдэдэг. Хүн зон гоё сэсэгүүдые ургуулжа, гэртэхи газаахияа гоёодог шуу. Һурагша бүхэн гэрэйнгээ болон һургуулиингаа газаа гоё сэсэгүүдые тарижа, зундаа тэрэнээ харууһалха гэһэн даабари абаха ёһотой. Үхибүүдые сэсэгтэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гэшэ багшын нангин уялгань болоно.

«Түрэлхи хэлэн» гэжэ номой һүүлшын темэ — «Онтохонууд». Онтохондо үхибүүдэй дуратайнь мэдээжэ. Онтохонуудые гарахадаа иимэ юумэнүүдтэ анхаралаа табиха: онтохон бүхэн хүнүүдтэ ямар нэгэн һургаал заабари заадаг; хүнэй муу наада энеэдэн болгодог шуу. Тиимэһээ онтохонуудай энэ талые үхибүүдтэ һайнаар, зүбөөр ойлгуулха шухала. Олонхи онтохонуудай геройнууд — зэрлиг ба гэртэхи амитад—хүнэй хэлээр хоорондоо хөөрэлдэдэг. Нэгэдэхи классай үхибүүд онтохоной удхые сэхэ уруунь ойлгодог, тиимэһээ энэ ушарые тайлбарилжа үгэхэ хэрэгтэй.

«Үнэгэн тохорюун хоёр» гэжэ онтохон хүмүүжүүлгын удха шанартай. Онтохоной удхатай танилсаад байхадаа, юундэ үнэгэн тохорюун хоёр эбээ таһарааб? гэһэн асуудалда үхибүүд өөһэдөө харюу үгэжэ шадабал, тон һайн гэшэ. Онтохоной гол һургаал: үнэн нүхэр гэшэ нүхэрһөө юугээшье хайрладаггүй.

«Табан хурган» гэжэ онтохоной удхатай танилсаад, ямар хурганиинь зүб, ямарынь бурууб? гэһэн асуудалда һурагшад өөһэдөө харюусаха ёһотой. Энэ онтохон ямар һургаал заанаб гэжэ элирүүлхэ.

Уншалгын материалнуудые гарахадаа, ямар шухала юумэнүүдтэ анхаралаа табихаб гэжэ тобшо тэдыгээр эндэ хэлэгдэбэ. Буряад хэлэ болон уншалгын хэшээлнүүдые үрэ дүн һайнтайгаар үнгэргэхын тула багша творческоор ажаллаха, оролдохо болоно.

Д. ОШОРОВ.
Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын инспектор.

Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ Сэлэнгын аймагай Үрмын-Адагай тусхай һургуулида эмхидхэгдэбэ. «Хэтэ мүнхэдөө амиды», «Ленинэй байгуулһан Коммунис парти мандаг!» гэһэн темэнүүдтэ зорюулагдаһан фото-зурагуудай выставкэ түхеэрэгдэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үрмын-Адагай тусхай һургуулиин багша Сэсэг Дамбаевна Чултумова һурагшадтаа В. И. Ленин тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Ц. ДОРЖИЕВАЙ фото.

Каменск тосхоной ажалшад Тамара Акимовна Денисовае һайн таниха болонхой. Бэлэн хубсаһа наймаалдаг магазинда арбан жэлэй туршада ажаллажа байха зуураа, эд хэрэглэгшэдэй элдэб бараа шэлэн абаха хэрэгтэнь ходо туһалжа байдаг. Ажалшадай захилые дүүргэхэ гэжэ үнэн сэдьхэлээрээ оролдодог юм. Т. А. Денисова коммунис ажалай ударник, эд бараа худалдаха түсэбөө һараһаа һара бүридэ үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. А. Денисова.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

МАНАЙ ПОЧТО

Октябрь һара соо редакцида ороһон бэшэгүүдэй тобшо шэнжэлэл

Ажалшадай бэшэгүүд

Октябрь һара бүхы совет арадта баяр баясхалан асаржа, совет космонавтнуудай үшөө нэгэ ехэ баатаршалга гаргаһан тухай һонирхолто мэдээсэл дэлхэй дүүрэн тараагаа. Совет наука, техникын шэнэ илалтаар омогорхоһон совет арад, тэрэ тоодо манайшье республикын ажалшад өөһэдынгөө омогорхол, баяр баясхалан газетээр дамжуулан мэдүүлһэн байгаа.

Колхозой Жэшээтэ шэнэ Устав. Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездые угтуулан, ленинскэ кооперативна түсэбэй бодото дээрээ бэелэн мандаһые харуулһан бодото тоо баримта, магтан дурдаһан бэшэгүүд манай редакцида олоор абтажа, газетэдэ толилогдоһон байна.

Газетэдэ ерэһэн бэшэгүүд «Замбуулинай баатарнуудта алдар соло!», «Буряадай ажалшадай үгэ», «Буряад арадай баяр, омогорхол», «Гайхамшаг баатаршалга», «Колхознигуудай бүхэсоюзна съездые угтуулан» гэһэн томо гаршагууд доро толилогдоһон байха юм. Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд В. Бетехтин, В. Чимитов (Улаан-Үдэ), С. Номшиева, Е. Содномова (Ярууна), Социалис Ажалай Герой С. Чойропов (Баргажан) болон бусад космонавтнуудай түйлаһан амжалтаар омогорхожо байһан тухайгаа бэшэжэ, газетэдэмнай толилуулһан байгаа.

Хүндэтэ манай уншагшад! Хэнэйтнайшье мэдэһээр, Захааминай аймагай Баян-Голой совхозой малшад мэргэжэлтэд энэ жэл гүрэндэ мяха тушаажа түсэбөө октябрь һарада, 1970 оной түрүүшын хахадай түсэб январьда дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаһан һааб даа. Энээнэй хажуугаар тэдэнэр намарай бэлшээриин, мүн мал шахан таргалуулгын үедэ адууһа малай толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 900 граммһаа доошо бэшээр дээшэлүүлхэ зорилго урдаа табиһан байгаа. Энэ үүсхэл республикын колхоз, совхозуудай малшад, мэргэжэлтэдээр дэмжэгдэн дэлгэржэ, тус мүрысөөндэ ажахы бүхэн оролсон, улам габшагай бэрхээр, үүсхэл оролдосотойгоор ажаллажа байһан тухай бэшэг, корреспонденцинүүд редакцида үдэр бүри орожо, газетын хуудаһануудта толилогдоһон байна.

Ехэ мүрысөөндэ эхи табиһан Баян-Голой совхозойхид хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, октябрь һарын 28-да абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэбэ. Эдээнтэй хамта Захааминай аймаг бүхылөө ажалай шэнэ амжалта түйлаа. Жэлэй туршада 20.850 центнер мяха гүрэндэ тушааха түсэбтэй байбал, октябриин 28-да тус аймагайхид мяханай комбинадта 21.542 центнер тарган мяха тушааһан байха юм. Иимэ һайн дүн тухай мэдээсэл республикын бусадшье ажахынуудһаа абтажа эхилбэ.

Энээнһээ гадна редакцида ерэһэн бэшэгүүдэй диилэнхы олониинь түсэбтэ табан жэлэй даабариин хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай, хүдөө нютагуудта ниитын һүрэг малай үбэлжэлгые хэр зэргэ бэлэдхэлтэйгээр угтаһан, һү һаали дээшэлүүлхын тула ямар юумэнэй хэгдэжэ байһан тухай, малшад, таряашадай сүлөөтэй сагаа яагаад үнгэргэдэг тухай мэдээсэлнүүд ороно. Мүн ажалша бэрхэ хүдэлмэришэд, малшад, таряашадай ажал хүдэлмэри дээрээ түйлаһан амжалта тухай, нютаг нугадаа боложо байһан һониной дээжые газетэдэ эльгээжэ, олондо мэдээсэжэ байдагынь һайшаалтай. Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд М. Савельев, Д. Аюшеев, Д. Балданов, Н. Тюрнев (Улаан-Үдэ), В. Галсанов (Аха), Б. Будаев, Г. Бадмаев (Баргажан), В. Балданов, Д. Дашиев (Захаамин), В. Абидуев (Хори), В. Борисов (Бэшүүр), Н. Содбоев (Хэжэнгэ) болон бусад предприяти, ажахынуудай эдэ үдэрнүүдтэ түйлажа байһан амжалта тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ. Дээрэ дурсагдаһан эдэбхитэдэй эльгээһэн статья, корреспонденцинүүд тусхай хуудаһануудта, мүн томо гаршагууд доро хэблэгдэжэ, уншагшадай анхарал татана. Тэрэшэлэн газетэдэ толилогдоһон шүүмжэлхы удхатай корреспонденци, статьянуудай мүрөөр ямар хэмжээнэй абтаһан тухай мэдээсэл газетэдэ толилогдожо, олондо дуулгагдана. Зүгөөр зарим предприяти, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд газетын дохёодо хайша хэрэгээр, халирхайгаар хандана. Жэшээнь, Хориин совхозой хүдэлмэришэн М. А. Кантер гэгшэ шүүбэритэ лотерейгээр «Мир» хололильник шүүһэн байгаа. Теэд энэнь мүнөө хүрэтэр эзэндээ хүргэгдөөгүй. Бэшэгэй мүрөөр хэмжээ абахынь тула Улаан-Үдын гүрэнэй нөөсэлгын кассын начальник **Д. О. Доржиевта** аяар март һара соо эльгээгдэһэн юм. Харюугай болзортоо ерэхэгүйдэнь, нүхэр Доржиевта редакциин зүгһөө хэды удаа һануулга хэгдэһэн байха. Зүгөөр Д. О. Доржиев энэ үдэр болотор тоб гэмэ харюу эльгээнэгүй. Мүн Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой Орот нютагта бани, эд бараанай магазин үгы гэһэн бэшэг хэмжээ абахынь тула Хэжэнгын аймагай Советэй гүйсэдхэхэ Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Сангадиевта** сентябриин 8-да эльгээгдэһэн юм. Теэд эндэһээ тодорхой харюу абтаадүй байһаар.

Үнгэрһэн һарада Ахын, Хэжэнгын, Бэшүүрэй, Зэдын, Түнхэнэй, Захааминай болон бусад аймагуудһаа олон бэшэгүүд ерээ.

Мүнөө үедэ малай үбэлжэлгэ, харууһалгада хүдөө нютагуудта гол анхарал хандуулагдана.

Энэ асуудалнуудаар, мүн арад зоной ажабайдал, ажаһуудал, хүдөө нютагуудта боложо байһан һонин тухайгаа дуулгажа, мэдээсэжэ байхыень өөһэдынгөө уншагшад, эдэбхитэдтэ редакци найдана, хүлеэнэшье.

ХЭДЭН ЯНЗЫН

Ноёхон. Түхэм тосхондо XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 3-дахи отделениин малшад, механизаторнууд ажаһуудаг, ажалладаг юм. Энэ тосхон жэл ерэхэ тудам һалбаран хүгжэнэ. Эндэхи хүн зон түбхинэнги һайн байдалтай. Би гансашье өөрынгөө тосхондо бэшэ, мүн холын гүүртэ, отарануудаар ябажа, газетэ болон журнал захилгые хэдэн жэлдэ үнгэргэнэб. Манай нютагай хүн зон энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Ямар нэгэн хэблэл захяагүй нэгэшье хүн байхагүй. Энэншье гайхалгүй.

Би газетэ болон журнал захилгые октябриин 28-да гүйсэд дүүргэһэн байнаб. Ехэнхи хүн зон «Буряад үнэн», «Правда Бурятии», «Улаан Сэлэнгэ», «Сельская жизнь», «Буряадай залуушуул», «Правда», «Известия» ба бусад газетэнүүдые, «Огонек», «Крестьянка», «Сельский механизатор», «Наука и жизнь», «Байгал», «Здоровье» ба бусад олон журналнуудые бэшүүлбэд. Гадна социалис гүрэнүүдэй журналнуудые захиһан байна. Отделениин бүхы коммунистнууд «Партийна жизнь», «Политическое самообразование» ба «Коммунист» журналнуудые захяа. Түхэм тосхондо хамта дээрээ 49 янзын хэблэлдэ захил хэгдээ. Хэрбээ 1968 ондо 700 түхэригтэ захил хэгдэһэн байбал, харин 1970 ондо эндэхи хүн зон 1075 түхэригэй захил хээд байна. Хэблэл захилгада нютагай залуушуул эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаа. Жэшээнь, 1969 ондо Ноёхоной һургуулиин 10-дахи класс дүүргээд, түрэл колхоздоо ажаллахаяа үлэһэн басагад, хүбүүд мүнөө хонишод, һаалишадаар, механизатораар хүдэлжэ байнхай. Тэдэнэй нэгэн—Хаягай фермын тоо бүридхэгшэ Валя Лумбунова 35 түхэригэй 7 янзын хэблэл захиһан байна. Тэрэшэлэн хонишон Цыцыгма Сампилова 29 түхэригэй, һаалишан Марина Чабданова 31 түхэригэй захил хээ.

20—30 түхэриг хүрэтэр газетэ, журнал захидаг колхознигууд олон. Механизаторнууд Батомунко Мункуев, Игнат Ванчиков, һаалишан Раиса Бадмацыренова, мал адуулагша Жадамба Ухинжапов, хонишон-коммунист Бальжинима Сопопов, 75 наһатай пенсионер Бальжи Замбалаевич Магбунов ба бусад тэдэнэй дунда бии. Эхэ, эсэгэнэр өөһэдынгөө үхибүүдэй уншаха дуратай «Мурзилка», «Веселые картинки», «Костер», «Пионер», «Советский школьник» гэхэ мэтын олон журнал захинхай.

С. БИЛИКТУЕВ,
хэблэл тэрааха ниитын түлөөлэгшэ.

ОРОЛДОСЫН ЗЭРГЭЭР—ОЛЗО

Бумдари Цыдыпова Шалсама Батуева хоёр бүхы наһан соогоо мал дээрэ ажаллаа юм. Тиимэһээ ехэ дүй дүршэлтэй, габшагай ажалаараа Хориин аймагай Хүрбын совхоз соо алдаршанхай.

Октябрь һарада шахан таргалуулагдаха 98 хашараг, буруу тушаажа абаад, 20 гаран центнерээр шахамалнуудайнгаа шэгнүүр нэмээһэн байна. Тарянай үзүүр дээрэ харууһалжа, сүүдхэдээ шэгнүүрыень 700 граммаар нэмээһэн юм. Нэгэ һарын сэлин тус түстаа 225-аад түхэригтэ хүрэнэ.

Октябриин һайндэрые һайнаар угтаад, мүнөө улам һайнаар ажаллажа байнхай.

Х. РЫГЗЕНОВА.

«БУРЯАД ҮНЭНЭЙ» БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

«ГОМДОЛТОЙБДИ»

Иимэ гаршагтай корреспонденци манай газетын сентябриин 16-най номерто толилогдоһон юм. Корреспонденци дотор Захааминай аймагай «Коммунизм зам» колхозой Хужарай отделениин малшад, таряашадта Буряад драмын театрай бүлэг артистнарай хүрэнгүй, нютагаа бусаһан тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Дурсагдаһан корреспонденци шалгажа үзэхэдэ, тэндэ хэлэгдэһэн баримта сүм тодороо. Шалтаганиинь гэхэдэ, Хужарай отделениин хүдэлмэришэд булта үбһэ, таряа хуряалга дээрэ ажаллажа байһан юм. Тиимэһээ колхозой хүтэлбэрилэгшэд Буряад драмын театрай бүлэг артистнарай ерэхэдэ, колхозой гашуудта зүжэг наадада харуулжа байха сүлөө үгы гэжэ харюусаһан байгаа. Гиихэдэнь лэ эдэнэртэ айлшаар ерэһэн артистнар тус тосхоной ажалшадта зүжэг наада харуулангүйгөөр бусаха баатай болоһон байна гэжэ Буряадай АССР-эй Культурын министр нүхэр Нимаев манай редакцида мэдээсэбэ.

ХОДОДОО ҮНЭН СЭХЭЭР

Репортаж

Үдэрэй 12 саг. Үнгэ бүриин тугуудаар, союзна республикануудай hүлдэ тэмдэг—гербнүүдээр шэмэглэгдэhэн ниислэл хотымнай Соведүүдэй талмай. Иишэ хүн зон бүлэг бүлэгөөрөө hубарилдан, таhалгарнагүй субанад. Талмайн зүүн хойто захада тусхай «Волга» машинада тодхогдоhон репродуктораар залуушуулай шог зугаата, уянгата хүхюун дуунууд ууряатана. Эндэ сугларагшадай дунда гитара, баян барьhан залуу хүбүүд, басагад, сагаан боро шинельтэй сэрэгэй офицернүүдшье бии. Хоорондоо юушьеб хөөрэлдэнэ, иишэ тиишээ яаралтайхан hүндэлнэд. Мүн тиихэдэ сүүмхэ үргэлhэн наhатайшуулшье бии, үhэеэ абхуулhан толгойтой хүбүүдтэ захяа заабари хэлэнэ.

Уданшьегүй «Сэрэгэй албанда мордогшод жагсаалда зогсогты!» гэhэн команда үгтэжэ, оркестрэй иргүү гоё хүгжэм доро зэргэлэн гэшхэлhэн шинирг залуу хүбүүдэй жагсаал трибунын урда ерэжэ тогтошобо. Энэ жагсаалые ударидаhан Кириянов армида мордогшодой жагсаалай митингдэ бэлэн болоhон тухай республикын сэрэгэй комиссар Ф. Т. Будажабэдэ элидхэнэ.

Игээдшье оркестрэй иргүү гоё хүгжэм замхажа, ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь Владимир Леонов сэрэгэй албанда мордогшодто зорюулагдаhан митингые нээжэ, үгэ хэлээ. Удаань ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Вячеслав Подлеснов албанда мордогшодто хандан үгэ хэлэхэдээ, Совет Армидаа эрхим hайнаар алба хэжэ, түрэл ороноо найдамтайгаар хамгаалхыень уряалба. Һүүлээрнь микрофоной дэргэдэ сэрэгэй алба хэгшэ Валерий Кузик ерэжэ:

— Хүндэтэ нүхэдүүд, Совет Армида мордогшод! Мүнөөдэр таанадые хани нүхэдтнай, гэр бүлынхидтнай уялгата сэрэгэй албахахыетнай үдэшэжэ байна. Түрүүшын үдэр, hарануудта таанадай урда горитой бэрхэшээлнүүд тохёолдохо. Теэд тэдэ бэрхэшээлнүүдhээ тунхарингүй. Уссури мүрэн дээрэ эрэлхэгээр тэмсэhэн манай нютагай баатар хүбүүд Николай Петров, Виктор Гаврилов шэнгеэр алба хэхыетнай уряалнаб. Тиимэhээ нэн түрүүлэн сэрэгэй, мүн политическэ бэлэдхэл эрхим hайнаар шудалха шухала. Бидэнэй эгээн шухала зорилго гэбэл, түрэл Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэхэ, аха нүхэдэйнгөө, эхэ эсэгэнэрэйнгээ захяа заабари нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ ёhотойбди,—гээд, мэдүүлбэ.

Трибунын урдуур жагсаhан сэрэгэй албанда мордогшод нютагайнгаа хүбүүд Петров, Гаврилов гэгшэдэй баатар хэрэгүүдые үргэлжэлүүлхэ байhандаа юм гү, ехэл хүхюутэй, омогтойгоор хөөрэлдэнэ. Тиигэншьегүй яахаб. Мүнөө үеын залуушуул ажалдаашье, албандаашье баатаршалга гаргадаг ха юм. Энэ жагсаалда зогсоhон залуу хүбүүдэй дунда ажалай хэды олон түрүүшүүл бии гээшэб!

Митингдэ хабаадалсагшадай нэрьемэ альга ташалга доро Армида алба хэгшэ, В. Ф. Соснин, сэрэгэй албанда гурбадахи хүбүүгээ үдэшэжэ байhан ЛВРЗ-гэй хүдэлмэрилэгшэ В. Г. Голикова гэгшэд урин дулаан үдэшэлгын үгэнүүдые хэлэжэ, Совет Армидаа үнэн сэхээр алба хэхыень залуушуулые уряалба.

Энээнэй hүүлээр сэрэгэй албанда мордогшо Николай Десятов харюугай үгэ хэлэхэдээ:

— Бидэ hайн мэдэнэбди. Юуб гэхэдэ, бидэнэй тус бүридэмнай гансашье албанай уялга бэшэ, мүн зол жаргалта ажабайдалаа зохёон байгуулжа байhан олон түмэн улад зоной хүби заяан даалгагданхай. Тиимэhээ бидэ, ерээдүйн сэрэгшэд, арад зонойгоо амгалан тайбан байдалые наринаар сахин хамгаалхабди. Совет сэрэгшын нэрэ хүндые дээрэ үргэн ябахабди,—гэжэ мэдүүлээ.

Игэжэ сэрэгэй албанда мордогшодто зорюулагдаhан олониитын митинг баяр ёhололой эршэн байдалда үнгэрөө.

В. ЖИГЖИТОВ.
манай корр.

ШЭНЭ ЖУРНАЛ ЗАХИЖА АБЫТ

1970 онhоо «США—политика, экономика, суртал» гэhэн научна болон ниитэ-политическэ журнал хэблэгдэжэ, манай ороной үргэн олон уншагшадай дунда тараагдаха юм. «Наука» хэблэлээр гаргагдаха энэ журналда манай ороной ажалшадай hонирходог олон асуудалнууд харуулагдаха байна. Тэдэнэй дунда совет-американ харилсаан тухай, Американ империализмын сэрэгэй-политическэ хараа шугам болон бусад асуудалнууд үргэнөөр тайлбарилагдаха.

Мүн США-гай олониитын ажабайдал, тэдэнэй тэмсэл тухай, Америкын баяшуул, капиталистнуудай дарлалга, мүлжэлгын урдаhаа арад зоной яагаад тэмсэдэг тухай асуудалнуудта зорюулагдаhан статья, шүүмжэлэлнүүдые тус журналай хуудаhануудта уншажа болоно.

Шэнэ журнал жэлдээ 12 удаа гараха. Сэнгынь—нэгэ hарынхи 60 мүнгэтэ, зургаа hарын 3 түхэриг 60 мүнгэнэй. Журналые «Союзпечатиин» бүхы таhагуудта, колхоз, совхоз, предприятинуудта, hуралсалай газарнуудта томилогдоhон ниитын тараагшадта, почтальонуудта захижа болохо.

Шэнэ жэлэй эхинhээ журналай hонинтой танилсажа байхын тула захил хэхээ шамдыт.

Б. БАИНОВ.

ХҮДӨӨГЭЙ СТОЛОВОДО

Сэлэнгын аймагай Тохой тосхоноор ябаhан хүн тэндэхи столоводо оробол, урматай гарадаг бээ. Амтатайгаар буйлууhан, олон янзын эдеэ хоол столовын менюдэ хэзээ бүхэндэ байдаг. Хамтын эдеэгээр ажалшадые хангаха түсэбөө столовын коллектив hараhаа hарада дүүргэнэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Столовын эдеэ бэлдэдэг Елена Елизаровна Княжкина бууза барижа байна. 2. Хоёрдохи зураг дээрэ столовын буфетчица Валентина Васильевна Босхолова. К. ГАБАЕВАЙ фото.

Спорт Спорт Спорт

БОКС

Һаяшаг Ригэ хотодо үнгэргэгдэhэн ороной түрүү hуури эзэлэлгын залуушуулай мүрысөөндэ хабаадалсаhан Зүүн Сибириин технологическа институдай студент, «Буревестник» бүлгэмэй суглуулагдамал командын гэшүүн, бэлигтэй боксёр Борис Зориктуев горитойхон амжалта туйлаба.

Энэ мүрысөөндэ хамтадаа 270 гаран спортын мастер, мастерта кандидат сугларжа, бэлиг шадабаряа туршалсаhан, ана-мана тулалдаhан байна.

Тэмсэлэй түрүүшын үдэр Борис Зориктуев шадамар бэрхэ боксёрнууд Ю. Колычев, П. Рибас гэгшэдтэй уулзахадаа, гоё hайханаар наадажа, илалта туйлажа шадаба. Удаань хахад финальна мүрысөөндэ Ташкент хотын мэдээжэ боксёр Н. Шилдовскитэй тэмсэхэдээ илагдабашье, уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсаха ороной залуу боксёрнуудай суглуулагдамал командада оруулагдаа.

О. МЕРКУЛОВ.

ЗУН-НАМАРАЙ ХАh... ТҮГЭСХЭЛДЭ

Яруунын аймагай спортсменүүд байгша оной зун-намарай хаhада ябуулhан спортивна хүдэлмэриингөө дүнгүүдые согсолон, түгэсхэлэй мүрысөөнүүдые үнгэргэбэ. Эдэ мүрысөөнүүдтэ 70 гаран спортсмен хабаадалсаа.

100, 200, 400, 800, 1500 метрэй зайда болоhон урилдаанда Нарhатын дунда hургуулиин физкультурнигууд шалгаржа, түрүү hуури эзэлээ. Тус hургуулиин багшанар Ц. Дондоков, В. Щепелин, hурагша Д. Рабданов гэгшэд бултаhhaа хурдан байгаа. Мүн энэ hургуулиин басагадай команда соohoo hурагшад Л. Булах, М. Филатова, Мужыхын дунда hургуулиhaa Батуева гэгшэд түрүүлээ.

Эстафетнэ урилдаанда Нарhатын hургуулиин команда илажа гараа. Хоёрдохи hуури Мужыхын дунда hургуулиин хүбүүд, басагад за... дахи hуурие айм... эмэгтэйшүүлэй, СП... бүүдэй командануу... тэйгөөр хубааhан б...

Волейболоор ... Нарhатын совхо... мужыхынхидые ам... жа шадаа. Эмэгтэй... манданууд соohoo ... бэй суглуулагдама... илаhан байна.

Баскетболоор айм... hуури эзэлхын тулөө... тон hонирхолтой бай... та тосхоной эрэшүүл... дэхи дунда hургуул... дай команданууд ... hууринуудта гараа.

Эрхим дүнгүүд... команда болон с... спортын «Урожай» ... магай комитедэй ш... hэн байна.

В. БАНБО...

Багшанар—спортсмен...

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурлядай багшанарай институдта спортивна факультет байгуулагдаhаар юhэн жэл болобо. Энэ үе соо 250 гаран залуушуул тус факультет дүүргэжэ, дээдэ эрдэмтэй спортын багшанар болоjо гараhан байна.

Мүнөө энэ институдай спортивна факультет бэеын тамирай эрдэм ухаанине, онол аргануудые бүрин түгэсөөр шудалха лаборатори болон техникын гүйсэд түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Эрхим бэлэдхэлтэй эрдэмтэ багшанар Л. Н. Устинов-Иванов, А. А. Корнаков, В. Н. Бражник болон бусад хэшээл hуралсалаа нягта hайнаар эмхидхэжэ, студентнэрээ эрдэм хүмүүжэл ехэтэйгээр hургана. Энэ факультет түгэсхэгшэд залуушуулай бэе махабадые эрдэм наукын ёhoор хүмүүжүүлжэ шадаха болбосоронгы багшанар, тренернүүд болоно бшуу.

Республика доторнай амжалтатайгаар хүгжэжэ байгаа спортын ба физкультурын хүдэлөөндэ эдэ багшанар тон ехэ нүлөө үзүүлнэ ха юм. Спортын ехэ мүрысөөнүүдтэ Буряа... гоо спортын нэрэ ... гаалагшадай дунда ... дай спортивна факул... хэhэн багшанар ... далсадаг, үгышье hа... бэлдэhэн спортсмен... далсана.

Жэл ерэхэ бүри ... спортивна факульте... шад-студентнэрэй тоо ... hаяхан спортивна ... залуу студентнэрт... hан үдэшэ үгэргэгдэб... факультет дүүргэжэ ... шанар, ахамад студ... луу нүхэдтэйгөө ... гуулиингаа hайн ... шал, хүмүүжэл ... дэм шадабаряа ... арга, олониитын ... дэлмэридэ эдэбхи... даг байhан тухайга... рэлдэбэд.

Залуу студентнэр... хэдэйнгөө, багшана... hайхан үльгэр жэ... тудайнгаа алдар нэр... гэжэ ябаха тухай... hэн байна.

В. ДА...

АЮУЛТА АЯНШАЛГА

РАССКАЗ

Ф. БАЛДАЕВ

Зунай нэгэ тунгалаг сэлмэг үглөөгүүр городой борбилоонууд сугларжа, холын хүдөө нютаг ошожо ерэхэ гэжэ шиидээ hэн ха. Барандаа балшар залуу, дүй дүршэл багатай борбилоонууд суглараhан байжа, яруу шиидхэбэри гаргаад лэ, ябаха тээшээ түхеэрбэд.

— Үбгэн борбилоодоо ошожо, үгэ хүүрыень дуулаял. Ямар зүбшэл үгэхыень шагнаял! — гэжэ нэгэн абяа гараба.

— Зунтэг борбилоогоор яахамнайб, зүг шэгээ алдахагүй байхабди даа! Өөhэдөө далижаhан бидэнэр үбгэдтэ замаа заалгахагүйбди!—гэлдэн залуу борбилоонууд дарья табилдашабад. Тиигээд лэ тэдэнэр үбгэн борбилоогүйгөөр үглөөнэй тэнгэридэ дэтдэн гарабад.

Тэрэ hүрэг борбилоонууд Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр ниидэжэ гараад, сэб сэхэ Ивалга тээшэ шэглэшэбэд. Сэлмэг тэнгэри, сэбэр агаар, дулаахан үдэр, элбэг эдеэ хоол. Эдэ бүгэдэнhөө залуу борбилоонуудай тархинь эрьежэ, бүхэли үдэртөө сэнгэжэ, наадажа, зугаалжа байбад.

Үдэршье мэдэгдэнгүй үнгэржэ, үдэшэ болоjо эхилбэ. Тиибэшье hанаа амар наадажа байhан борбилоонууд гэртээ бусахаяашье мартажархинхай. Наран орохоёо hанажа, баруун хадын саанаhаа нэгэ нюдөөрөө шагааха юм.

Гэнтэ шанга hалхин hэб-hаб үлеэжэ, модоной набшаhад мэгдүүгээр hаршаганалдажа эхилбэ. Хадын саанаhаа хара үүлэн гаража, нарата тэнгэриие халхалжархиба. Хаб харанхы болоод, хаанашьеб тэнгэри дуугаржа, сахилгаан ялас гэбэ. Одоошье борбилоонууд hэгээ орожо, hанаа зобоhотойгоор доржогоноldошобо.

Бороогой томо дуhалнууд мүндэртэйгөөр шэрбэжэ, нэгэ газарта суглараhан бүлэг борбилоонуудые хайра гамгүйгөөр шабхуурдаба. Ухаа мэдээ алдаhан борбилоонууд зүг бүхэн тээшэ даб гэлдэбэ. Энэ хүл хүлгөөн соогуур бэе бэеэ дайража, унаса мүргэлдэнэшье, теэд мүндэртэй бороо мүнөөхил галзууран зандаа шабхуурдажал байна. Борбилоонуудай олонхинь аадар мүндэртэ сохюулжа хосоршобо. Золтой хубитай үсөөхэн лэ борбилоонууд амиды үлэбэд.

Шанга бороо бүхэли hүнинд орооd, үглөөгүүр багта намдаба. Үүлэд яаралтайгаар шоморжо, hалхиншье намдажа эхилбэ.

Үглөөгүүр болоjо, улаан наран дахин мандаба, тэнгэри сэлмэбэ — бээлэйншье шэнээн үүлэхэн тэнгэридэ үлэбэгүй. Урин дулаан болоjо, уурал газарhаа дэгдэнэ, удангүй хамаг юумэн хуу хатажа эхилбэ. Үсэгэлдэрэйхи мүндэртэ сохюулhан үбhэ ногоон, набша сэсэгүүд hоргоо hэргэжэ, сэхэржэ захалбад.

Борбилоонуудай дуугаралдаха абяан эндэ тэндэhээ дуулдадаг болобо. Үсэгэлдэр үйлэ hабаяа үзэhэн зол хубигүй борбилоонууд жэгшүүритэ hүниин hүүлээр hаянайл hэгээ орожо, бэе бэеэ дуудалсан, нэгэ газарта сугларжа эхилбэд. Амиды үлэhэн борбилоонууд бултадаа суглараба, теэд олонхинь ерэбэгүй. Тэдэнэй нэгэ зариманиинь мүндэртэ сохюулшоо, нүгөө зариманиинь бүдүүн хүзүүн, hолонго, үен гэхэ мэтын мяхашa амитадай хүнэhэн болошоhон байгаа.

Амиды үлэhэн борбилоонууд нэгэ газарта сугларжа, далиа арбайлган, наранай элшэ доро игааба. Тиигээд лэ городоо бусаха гэжэ шиидэбэд.

Бусаха замдаа ямаршье haадгүй ябажа байрадаа ерэбэд. Эндэнь тэдэнээ үгылжэ, hүни орой болотор хаа хаагуур бэдэрhэн, хүлгөөн болоhон байба. Аяида гараад, арай амидыхан бусажа ерэhэн борбилоонууд уршагта зам тухайгаа городто үлэhэн ханинартаа үни удаан хөөрэбэд.

Үбгэн борбилоо hуури дээрээ үндыжэ, сэсэн үгэеэ хэлэбэ:

— Үрэ хүүгэдни, үбгэрhэн үтэлhэн минии үгэ дуулахагүй гээшэ имэл даа! Өөhэдөө бэеэ мэдээд, аяг аашаяа гаргажа ябаhаар гэнэ усалда дайрагдажа, гээлтэ хоролтодо оробо ха юмта даа. Хэды олон залуу борбилоонууд үхэшоод, хээрэ хэбтэнэ гээшэб. Намтай суг ябаа hаа, барандаа амиды мэндэ бусаха бөлэйт. Сагай уларилай хубилхаая байhые үе мэсынгээ шархирхада би эртэнhээ мэдэдэгби.

— Энээнhээ хойшо тангүйгөөр имэ холо ошохоёо болёобди,—гэжэ аюулта аяншалгаhаа ерэгшэдэй нэгэн обор тоборхоноор дуугараад, уруу дуруу юумэн hууба.

ХИЛЫН саанаhаа РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

ХАМТААРАА ХАМГААЛХА СОВЕДЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

КАИР. (ТАСС). Араб оронуудай лигиин хамтын обороны совет өөрынгөө хүдэлмэриие эндэ дүүргэбэ. Түгэсхэлэйнгөө заседани дээрэ баталан абаhан мэдүүлгэ соогоо совет игэжэ онсолон тэмдэглээ. Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхахын түлөө тэмсэлдэ араб оронуудай политическэ, экономическа, сэрэгэй бүхы хүсэл оролдолгонуудые нэгэдүүлхэ угаа шухала. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай шахардуу шанга байлга тушаа Холбоото Штадуудай баримталдаг хараа бодолые хамтаараа хамгаалгын совет буруушаана, «Израилиие США-гай зүгhөө али болохоор дэмжэлгэ араб нацида эсэргүү, арабуудай эрхэ сүлөө ба дэбжэлтэ тээшэ эрмэлзэлгэдэ эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулга болоно гэhэн тобшолол хэнэ» гээд мэдүүлгэ соо саашадаа заагдана.

Араб оронуудай дээдэ зэргэтэнэй суглаае энэ оной декабриин тэн багаар зарлаха тухай шиидхэбэриие совет баталан абаа гээд мэдүүлгэ соо мүн лэ хэлэгдэнхэй.

Хани барисаанай, үнэн зүрхэнэй харилсаа холбооной оршон байдалда хамтаараа хамгаалалгын соведэй заседани үнгэрөө гээд мэдүүлгые уншаhан Суданай гадаадын хэрэгүүдэй министр Фарук Абу Иса онсолон тэмдэглээ.

Латиин Америкэдэхи байдал тухай Рокфеллерэй элидхэл

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Латиин Америкэдэхи байдал тухай элидхэлые Сагаан байшан ноябриин 10-да тунхаглаа. Тус түбиин оронуудаар энэ жэлэй эхеэр хэдэн аяншалгануудые хэhэн Нью-Йорк штадай губернатор Нельсон Рокфеллер энэ элидхэлые США-гай президент Никсондэ хүргэhэн байгаа.

Рокфеллерэй элидхэл тусгаар удха шанартай гэжэ тэмдэглэдэг дээрэhээ президент Никсон журналистнуудай үмэнэ өөрөө үгэ хэлэхэдээ игэжэ мэдүүлээ. Элидхэл соо оруулагдаhан 80 гаран hанамжа дурадхалнуудай зариманиинь Латиин Америкын оронууд тушаа октябриин 31-дэ соносхогдоhон правительственна «шэнэ » политикын үндэhэ hууринь болоо; бусад hанамжа дурадхалнуудынь hайнаар шэнжэлэгдэхэ, аргатай зэргээрнь бэелүүлэгдэхэ.

Латиин Америкын мүнгэн үриие зарим зэргээр хүнгэлхэ, тэдэнтэй худалдаа наймаа хэхэ эрхэ байдалые hайжаруулха тухай Рокфеллерэй дурадхалые бэелүүлхэбди гэжэ Никсон найдуулаа.

ВАШИНГТОН ЗЭҺЭНХЭЙ

ВАШИНГТОН. (ТАСС-ай корр. А. Меликян, В. Чуксеев игэжэ дамжуулна: США-гай ниислэлhээ хайша хайшаа 100 километрэй газарта байдаг сэрэгэй частьнууд зэhэнги бэлэн байха захиралта абанхай «Шухала болоод байгаа hаань», Вашингтондо байрлуулагдаhан 28 мянган тоото сэрэгүүдтэ туhалхын тулада тэдэнэр дары түргэнөөр асаргажа болохо байна бшуу. Вьетнамдахи уршагта муухай дайн байлдаанда эсэргүүгээр ноябриин 13—15-да эндэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдаhан ябуулгануудые хүлеэжэ байhан дээрэhээ Пентагон эдэ хэмжээнүүдые абаа.

Байдалые улам шахардуу болгохо, айлгаха hүрдүүлхэ зорилготой бусад алхамуудые засагаархид хэнэ. Вашингтондо Сагаан байшангай байдаг Пенсильвания-авеню үйлсэдэ демонстраци хэхые юстициин министерство хорёо.

Юстициин министерствын шиидхэбэриhээ уламжалан, американ олониитэ угаа ехээр зэбүүрхэжэ ороо. «Энэ хадаа соносхогдоогүй, уршагта муухай дайн байлдаанда эсэргүүсэдэг американец бүхэниие доромжолго болоно. Үзэл бодолые шиидам хэрэглэн усадхахын аргагүй» гээд сенатор С. Янг мэдүүлээ.

Гэбэшье засагаархидай имэ харата ябуулгануудые хэжэ байгаашье hаань, дайнда эсэргүү ябуулгада бэлэдхэл ехээр хэгдэжэ байhаар.

Расизмда эсэргүү аяншалга

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС-ай корр. Э. Баскаков игэжэ дамжуулна:

Городой засагаархидай расова илгаа гаргаха политикада эсэргүү буруушаалгын аяншалгада Мемфис (Теннеси штат) городой 4 мянга гаран хүн хабаадаа. Энэ хадаа забастовочно хүдэлөөе, мүн негр зонhoo гэгээрэлэй талаар городской соведэй составта ородог түлөөлэлгын зургаанай эрилтэнүүдые дэмжэн, нютагай негритян организацинуудай коалициин соносхоhон табадахи «хара понедельник» болоно. Эдэ организацинууд hургуулинуудта үндэhэ яhанай илгаа гаргалгые усадхаха эрилтэ хэнэ.

Аяншалгада хабаадагшадта эсэргүүгээр городой засагаархид полициинхидые олоор эльгээгээ. Манифестацида хабаадаhан 76 хүн, тэрэ тоодо США-дахи томо негритян организаци болгошо «США-гай Урда зүгэй христианска хүтэлбэриин конференциин» ударидагша Ральф Абернети арестовалагдаа. Арестовалагдагшадые дары түргэнөөр сүлөөлхэ эрилтэ хэhэн демонстрантнуудай ехээр зэбүүрхэжэ ороходонь, полици тэдэндэ эсэргүүгээр нюдэнhөө нёлбоhо гоожуулдаг газ хэрэглээ.

„МАНАЙ РЕВОЛЮЦИ ЗҮБ ЗАМААР ХҮГЖЭНЭ“

БРАЗЗАВИЛЬ. ТАСС-ай корр. В. Райкерус игэжэ дамжуулна:

Конгодо (Браззавиль) ноябриин 7-ной hүни гүрэнэй урбалта хэхэ hэдэлгэ хэгдээ. Энээнhээ уламжалан. Революциин национальна соведэй (НСР) ба гүрэниие толгойлогшо Мариан Нгуабиин дурадхалаар НСР хэдэн онсо хэмжээнүүдые абаа. Конгын информациин агентствын мэдээсэhэнэй ёhoор, гүрэнэй аппарадые шэнэдхэн байгуулха тусхай комитедые бии болголго, сэрэгэй онсо трибунал ба «hэримжэтэй байлгын бригадануудые» эмхидхэлгэ онсо хэмжээнүүдэй тоодо оролсоно. Эдэнэр ороной бүхы газар дээрэ революциин дайсадтай тэмсэхэ үүргэтэй юм.

Эдэ шиидхэбэринүүдые абаhанайнгаа hүүлээр НСР-эй түрүүлэгшэ Мариан Нгуаби игэжэ мэдүүлээ: «Доторын ба гадаадын дайсадай хархис харата ябуулгануудта эсэргүүгээр революционно хатуу гуоим зүрюугээр табиха хэрэгтэй».

ООН-ой Генеральна Ассамблей дээрэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). КНР-эй хуулита эрхые ООН-до hэргээхэ тухай асуудалые Генеральна Ассамблей зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ. Тингэhэнэй hүүлээр резолюциин хоёр проект тушаа дуугаа үгэлгэ болоо. КНР-эй хуулита эрхэ ООН-до hэргээхэ, тэндэhээ чанкайшис түлөөлэгшые гаргаха гэжэ хараалhан проектые хүгжэжэ байгаа 14 ороной делегаци, мүн Румыни, Куба, Албани оруулhан байна. КНР-эй ООН-до эзэлхэ хуулита эрхэ хаhахаар хараалhан резолюциин хоёрдохи проектые США, Япон, Австрали, Шэнэ Зеланди, тэдэниие дэмжэдэг хэдэ хэдэн оронууд дурадхаа.

Баруун оронуудай оруулhан резолюциие Генеральна Ассамблей олонхиин дуугаар (ООН-ой зэргэдэ КНР-ые оруулхын түлөө 71 делегациин дуун үгтөө, 41 делегаци дуугаа үгэхэhөө арсаа, 4 делегаци дуугаа баряа) hайшааба.

Партизануудай ябуулганууд

АММАН. (ТАСС). «Аль-Асифа» гэжэ организациин гурбан бүлэг партизанууд Газа секторто ноябриин 1-hээ 5 хүрэтэр амжалтатайгаар ябуулга хэhэнэйнгээ hүүлээр Иорданидахи өөрынгөө баазануудта бусажа ерээ гээд Палестинын нэгэдэмэл командованиин эндэ тарааhан коммюнике соо хэлэгдэнэ. Газа город шадар дайлалдаhан израиль эзэмдэлгын сэрэгүүдтэ эсэргүү хэдэ хэдэн ябуулгануудые тэдэнэр хээ. Партизануудай ябуулга хэхэдэ, солдадуудай hууjа ябаhан сэрэгэй ашаанай автомашина ба транспортер усадхагдаа. Тэрэшэлэн түмэр замай участок, уhа бүлэдэг башни тэhэлэгдээ.

БУРЯАД ҮНЭН газетые 1970 ондо абаха захил эхилэнхэй

Газетымнай нэгэ жэлэй сэн—6 түхэриг; 6 hарын—3 түхэриг; 3 hарын—1 түхэриг 50 мүнгэн.

Газетэнүүдые «Союзпечатиин» бүхы таhагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

НҮХЭД УНШАГШАД! Үдэр бүхэндэ газетын шэнэ hониниие уншажа байхын тула захил хэхээ шамдагты.

Шамдажа захиит!

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

15 часhaa 19 час 30 минута хүрэтэр Москваhaa дамжуулга: 15 часhaa холо, ойрын hонин. 15 час 15 минутаhaa «Шамда, залуу наhан» гэhэн дамжуулга. 15 час 45 минутаhaa «Зверст Калуар» гэжэ телеспектакль. 17 час 20 минутаhaa «Ленинский университет миллионов» гэhэн дамжуулга. 17 час 50 минутаhaa концерт. 18 час 50 минутаhaa Европодо футболоор түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөн дамжуулагдаха. 19 часhaa «Ленинский университет милионов» гэhэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 19 час 30 минутаhaa холо, ойрын hонин. 19 час 45 минутаhaa «Политическэ эрдэмэй үндэhэ hуури» гэhэн дамжуулга (буряад хэлэн дээрэ). 20 час 05 минутаhaa литературна концерт. 20 час 35 минутаhaa «Его земная орбита» гэhэн телефильм. 21 час 10 минутаhaa «Акварели одного лета» гэhэн телевизионно уран hайханай фильм. 00 час 30 минутаhaa 02 час 45 минута хүрэтэр Москваhaa дамжуулга.

ПРАВДА БУР... МҮНӨӨДЭР... НОМ...

Нэгэдэхи хууда... дээдэ Ленинскэ шаг... тула» гэhэн гарш... риалнууд. Мал шах... тушаа А. Ефремов... денци.

Хоёрдохи хууда... на ажабайдал» гэhэ... «Райкомой гэшүүн... хүдэлнэш?» гэhэн Л. ... корреспонденци, түр... торхи hонинууд.

Гурбадахи хууда... нигуудай бүхэсоюзна ... туулан» гэhэн гарш... нэ ажабайдалай ү... Л. Цыбиковагай ко... Хилын саанаhaa абта... мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хууда... тын hонинууд.

Редактор
Ц. Ц. ЦИ...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактор... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. ре... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секрета... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышл... строительства—61-35, советского строительства и быт... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

● Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР. ● Н-02997. Зак. ...